

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Borzalmas kép

alakul ki szemünk elé, ha ez év elmúltával végig tekintünk az esztőn. Rettenő kép. Tíz, husz esztendő közgazdasági élet temetőjét ábrázolja ez a kép. Egy borzalmas temető, amelynek fejfájára keserves könyvek fagytak rá, amelynek fejfái közül véres fájdalmak jajai sugnak ki.

E temetőhöz vezető uton pedig letört egzisztenciák koldus sora áll, az utcák során pedig bezárt üzletek leeresztett redői mutatják, hogy megállt az élet. És az újabb, frissebb koporsókat kísérők sorából a vacogó, keserves fájdalmas nyöszörgés, a gyámoltalan félelem szakadatlan jajgatása hallatszik:

— Mikor kerül reánk a sor.

Mintha járvány szedné az áldozatait.

Rettenetes kép.

Vajjon mer-e mérleget csinálni a statisztikus arról, hogy milyen volt a közgazdasági életünk, milyen volt az élete annak, aki egyszerű szám volt eddig a közgazdasági tanulmányok statisztikai rovataiban.

Mert ha mer, borzalmas lesz ez a mérleg azok előtt, akik a számok soraiból ki tudják olvasni, hogy mi történt egy év alatt.

Nem országos följajdulás szólal meg e sorokban e pillanatban. Csak Debrecenre kell tekintenünk, hogy igazát találjuk a mi kesergésünknek. Kétségbeesítő mérleget készíthetünk csak a mi egy éves multunkból. Fizetésképtelenségek, csődök egész sorát

láttuk és napról-napra halljuk a suttozást, a mely ennek, vagy annak kétségbeesítő helyzetéről mond jól értesült híreket és halljuk a csodálkozást, hogy ez, vagy amaz birja még, vagy szemfényvesztés-e csak az élete. A kis egzisztencia fásultan koplal, fázik, szegyenkezik, a valamikor tehetősebb, vagy vagyonosabb pedig remegve látja, hogy a kis egzisztencia munkaereje, munkakedve fogy, pusztul.

A kenyér drága, a ház, a ruha, a fűtőanyag megfizethetetlen, havi 200 koronás fizetés ma már nem megélhetési alap, emellett csak nyomorogni szabad.

A munka emberei, a kis egzisztenciák se-regei már nem sietnek Debrecenbe, mint egykor a gazdag civis városba. A bevándorlás, a hasznos kamatot teremtő, a forgalmat, hasznot előidéző rétegek bevándorlása elmaradt, sőt szomorú igazság, egyenesen megfordult s kivándorlássá lett a városból.

Tekintetes Városi Tanács, tekintetes Törvényhatósági bizottság, mély tisztelettel kérjük, méltóztatnak-e tudni arról, hogy a munkás kis egzisztencia, amely a tőkét jövedelmezővé teszi, amelynek munkája nélkül a milliós vagyonok semmit sem érnek, éheznek, mert a piac drága, rosszul lakik, mert a lakás drága, nem tud jól fűteni, fázik, mert a fűtőanyag drága, nem tud ruházkodni, mert a ruha drága. És a levegő tele van panaszkozással, asszonyok, gyerekek sirásával.

Méltóztatnak-e tudni, hogy ha a kis egzisztenciák nyomora így tart, nem marad

itt értékes munkás kéz és ipar s kereskedelem nyomorogni fog mégjobban mint most. És akkor megmaradhat a Hortobágy ma is civis kiváltságnak s a fényes boltoknak épült helyiségek előtt megnyílhatik megint a köpködő kaszinó.

És hogy miért intézzük ezt az irást a tekintetes Cimzettekhez, okát adjuk. Azért, mert azok, akik most nyomorognak, szenvednek e város fejlődésének a legtekintélyesebb erői. Azért mert azok jólétéről egyenesen annak a városnak a hatósága sorsának intéző urai tartoznak gondoskodni.

És ez tekintetes Cimzettek nem történt meg eddig. A tanács igyekezett aktákat elintézni jól, vagy rosszul, de soha nem élt együtt a polgárság napi életével. A szociális, közgazdasági értékű kérdésekkel, a napi élet dolgaival szemben is hivatalos, bürokratikus testület maradt. A közgyűlés pedig előre düllesztett hassal kényelmesen elhelyezkedve lesi, hogy micsoda tálalásban és transzirozásban kerül megint az asztalra egy pikáns falat, amelyen három órán át rágódik annak a szakácsa, meg az arra élvezettel váró publikum, de ugyanakkor öt szóval tér napi rendre életbevágó fontos kérdések felett.

Debrecen város tanácsa és közgyűlése szegény nélkül látja, hogy más városok nagy eszmékkel jönnek ide: Kedves atyánkfiai, támogassátok ez eszmét. De Debrecenben meg nem születne egy eszme. Hiszen igaz, elég kényelmes álláspont, hogy hallgatva várjunk arra, hogy majd csak ki talál valaki

LEGJOBB FEHÉRNEMŰEK FEKETÉNÉL.

Cserebogár.

Irta: Fabinyi Felicie.

Az ablak egész szélességében szakadt be az áprilisi napsugár és könnyelmű vidámságával mintha lángra gyújtotta volna millió porszemecske vérét, felszálltak és ott keringtek örült kavardásban a ragvógó sugárözönben.

A gyermekszobában csend volt. Csak a dada ágya mellől hallatszott a költőóra kegyése és onnan a másik, árnyékban lévő ablak felől, onnan, ahol a kis gyermekasztalka állott, hallatszott valami szuszogás, szószpötlés és egy sajátságos, kattogó zörgés, amelyen építőkockácskák ide-oda taszigálásától, rakogatásától szokott származni.

Összeráncolt homlokkal, szinte komikusan komoly arcocskával ott térdelt Károlyka a kis padon és öt éves kis agyveleje majd megpattant a mérnöki gondoktól, amint, ezuttal már három sikertelen próba után, negyedik kísérletre befejezése felé közelgett a „légyház”, a mit a sarokboltos Gézája oly pompásan tud építeni.

Hja, a Gézának könnyü! Ő már nagy. — Hatéves! Neki már olyan ruhája is van, aminek van külön zsebes-mellénye, olyan szövetből, amelyen a kabát!

Még egy kocka: s a ház készen áll. Nincs fölösleges nyílás rajta, amin át a légy megszökhetne.

De most gondoskodni kell a fogolyról.

Óvatosan mászik le Károlyka a kis padról, az ablakhoz tol egy széket, körülnéz, hogy nem látja-e meg tiltott művelete közben valaki — és nekilát az érdekes vadászatnak.

Nem sikerül. Ejnye, mégis csak boszszantó, hogy minden légy besétál az alá a ruhadarab alá, ami az abak sarkán függ és az egyik tábla felét elfoglalja!

— Na, ez a dada ideakasztotta a kabátomat, — monológizált a gyermek — én bizony leveszem.

Csakugyan. A dada sietségéből, hanyagságból, vagy ki tudja mi más okból, az ablak sarkára akasztotta a kis, galléros, sötétkék köpenyegét, a Károlyka büszkeségét. Olyan aztán nincs a Gézának, de a többi gyermeknek se az utcában!

A kis fiu le akarja venni. Igen magasan függ. A széken lábujjhegyre állva, két kis karját megfeszítve, az erőlködéstől kipirult arcocskával próbálja leemelni a sarokvasról. De a kabát akasztója beszorult, nem mozdul. Károlyka piros arcából kiragyogó két sötét szemé mérgesen felvillan: egy haragos rándítás — és a kabát ott fekszik egy kis csomóban gyűrődve az asztal sarkánál, a függöny alatt.

Egy pillanatra még átvonul a gyermek agyán a gondolat, hogy a dada haragudni fog és hogy föl kellene talán emelnie a kabátkát, de a következő másodpercben elragadja a vadászat heve és — és feledve az egész incidens.

Hirtelen összerezzen, mint akinek nem egészen tiszta a lelkiismerete és ösztönszerűleg érzi, hogy minden váratlan zai olyasvalakinek a megjelenését jelentheti, aki szófogadatlanágát esetleg számon kéri. Hátrafordul. Az ajtó nyílt ki.

— Oh, csak a dada, — gondolja fölényesen és nyugodtan újra a légyre fordítja a figyelmét.

— Jézus Mária, — sopánkodik a dada — már megint fölmászott, Károlyka! Rögtön jöjjön le, tudja, hogy a mama megtiltotta. Hátha leesik . . .

Az utolsó szavakra a gyermek kis ajka körül egy csintalan, kissé megvető mosoly szaladt végig.

— Dehogyan esem le, — mondja önbi-zalommal. De tudja, hogy szót kell fogadnia. Odaszól hát a dadának:

— Megyek mindjárt. — Mozdulni azonban nem mozdul.

A dada kezd türelmetlenkedni!

— Hagyja már a játékot, Károlyka, a mama azt mondta, hogy menjünk sétálni. Jöj-jön már na! Tegye le azt a legyet.

valamit. Kényelmes, de a mai viszonyok közt tarthatatlan, mert nincs időnk a várakozásra.

A kis exisztencia s vele a kereskedelem és ipar kiéhezett, elnyomorodott. A segítség hamar kell. És pedig tettek, életrevaló gondolatok, nem szónoklatok formájában.

A mindenható kormányhatalom kezében sok erő van a segítségre, amit nem tud megtenni ez a város, kérje ott. De kérje. De tegyen valamit, ne várja míg a segítség kérésére felszólítja a legkisebb törvényhatósága ennek az országnak. Indítson száz féle mozgalmat. Ha csak egy félméternyit vitt is előbbre bennünket a jobb boldogulás ország útján, örülni fogunk, ha egy fillérrel lesz könnyebb a falat kenyerünk, jó lesz, mert ha száz ilyen irányban dolgozik, cselekszik, ilyen értelemben, százszor könnyít a türelmetlen helyzeten.

De végre is cselekedjék már mélyen tisztelt városi vezetőség az olcsóbb megélhetés, a fönmaradás lehetősége érdekében. Szívesen elengedjük a közgyűlés érdekességeit, a sok beszédet, a leleplezéseket és egyebet, csak azt tegye már, amit tennie kell, örödlék e város lakosságának jólétével is. Hogy miként? Sor kerül arra is. (=)

A hajdu választók

A vármegyei névjegyzék hitelesítése.

Tegnap volt Hódújvármegye központi választmányának ülése, amelyen megállapították és hitelesítették a képviselőválasztók 1913. évre érvényes névjegyzékét, amely szerint Hódújvármegyében 8788 választó lesz. — Hajduböszörmény külön kerület, amely e számban nem szerepel választóival.

Az ülésen Kovács Gyula alispán elnökölte alatt jelen voltak Árvaszék Sándor árvaszéki elnök, Orosz Endre árvaszéki ülnök, Czeglédy Mihály dr. tiszti főügyész, Wesztrényi Kálmán főlevéltáros, Nagy Gábor dr. és Csiba Endre dr. aljegyző.

A központi választmány megállapította, hogy a névjegyzékben foglaltakkal az adatok mindenben megegyeznek.

Károlyka óvatosan, lassan lemászik, miközben csak félkezével segíthet magán. A másikban ott szorongatja zsákmánvát.

— Na hát tegye már le azt a csuf legyet! — türelmetlenkedik a dada. Már kissé haragszik is.

Flegmatikusan felel a fiucska:

— Mindjárt, csak beteszem a házba. — Aztán élénken kérdi, kis szeme felvillan:

— A mamával megvünk?

— Nem. A mama már ebéd után elment, mikor maga aludt. Bent volt, meg is csókolta és azt mondta, hogy elmegy automobilozni Jenő bácsiékkal és csak későn fog hazajönni.

A gyermek nézi a dadát és kicsi arca hirtelen elkomolyodik. Sötét árnyék suhan rajta végig. Száját összeszorítja, szép, okos szemeiben valami nagy bánat ül, amint nagyon komolyan, nagyon merengve néz maga elé. Valami nagy szomorúságot, valami soha nem teljesülő, fájó vágyódást érez kicsi szívében, hogy szomorú szeme megteljen könnyel. Óh, az ő szép mamája! . . . Akiért örömtől dobog a kis szíve, amikor csak meglátja! . . . Akivel mindig, mindig együtt szeretne lenni; vele sétálni, játszani, aludni. — de, aki nem érti meg gyötrődő kis gyermeklelkének

Ezután megállapították, hogy a választók száma így oszlik meg:

I. Hajdusoboszló 1828, Vámospécs 356, Balmazújváros 303, Hajdusovát 244, Mikepécs 129 és Józsa 42 választóval. Összesen 2902.

II. Hajdunánás 1540, Haidudorog 836, Hajduhadház 746, Hajdusámson 237 és Tég-lás 146, összesen 3505 szavazó.

III. Nádudvar 369, Kaba 541, Püspök-ladány 537, Földes 485, Egyek 159, Tetétlen 147 és Tiszacsépe 143, összesen 2381.

Tudomásul vette a választmány, hogy a Kuria döntött Somossy Béla hajduböszörményi polgármester felebbezési ügyében. — Somossy Bélát ugyanis úgy a hajduböszörményi, mint a hajduhadházi választók közé föl-vették. Ez a kétszeres fölvetel adott okot a felebbezésre, amelynek folytán a Kuria elrendelte, hogy Somossy Béla nevét a hajduböszörményi választói névjegyzékből töröljék.

A központi választmány ezután hitelesítette a névjegyzéket és a jegyzőkönyvet, a melyeket a törvény által előírt rendelkezések szerint a levéltárban helyeznek el, a helyigminiszteriumhoz küldenek föl és egy példányban a királyi közjegyzőhöz is letétbe tesznek.

Egy speciális magyar hangszer

A cimbalom a zenekulturában.

Szeretünk kérkedni azzal, hogy értünk a zenéhez és bizonyos önelégültséggel hisszük magunkról, hogy van zenei intelligenciánk és hogy elértünk a zenekultura legmagasabb fokára.

Bíráló képességünkben tehát nem kételkedve, lebecsméreljük még azt is, amit — ha igazán kompetens műbírálok volnánk, minden téren, mint ahogyan azt hisszük is. — föl kellene karolnunk. Pedig a legjellemzőbb a zenét szerető és főképpen a zenét értő emberre, hogy nem mond minden megdöglés nélkül bírálatot valamely dologról, hanem szeretettel mélyed el annak tanulmányozásába és megértve, átérve azt, alkotja meg véleményét, amivel magasabb foku zenei értelmiséget árul el.

Azonban, sajnós, ez nagyon csekély percentje társadalmunknak, bármennyire is szeretnénk magunkkal az ellenkezőt elhitetni.

forró vágyódását . . . Játszik vele, mint egy babával, elhalmozza cukorral, szép ruhával, cifra játékszerrel, — de aztán hamar ráun és küldi a dadával a gyermekszobába. A mama pedig elmegy, vagy fogadja a vendégeit. Csengő kacagása, óh, hányszor behallatszik a betett ajtókon keresztül a gyermekszoba magányába! . . .

Károlyka nem tudja, hogy kis szívének mi fáj ilyenkor, de nem tud figyelni a dada jólelkű, naiv meséire, hanem feiecskáját tenyerére hajtva, komolyan, szóltanul néz a csengő hang irányába és olyan nagyon, nagyon egyedül érzi magát . . .

Különösen akkor nevet a mama vigan és akkor küldi őt leginkább játszani, amikor Jenő bácsi is itt van. Károlyka nem tudja, miért, de égő könnyet érez a szemében és kis kezét ökölbe szorítja, amikor ő reá gondol . . .

A dada kissé rendbeszedte a szobát és odaszólt a gyermeknek:

— Min gondolkozik, Károlyka? Tegye föl a kalapiját és menjünk.

Kint, az áprilisi nap öntötte szembe ragyogó sugárözönét. Melegében, fényében fűrödve, káprázó szemmel értek el a legközelebbi utcasarokig. A keresztutca árnyékos volt

Hanem zenetörténeti adatok igazolják, hogy a zene mindig fejlődött és ezzel kapcsolatban az instrumentális hangszerek is, ezen tehát nem kell kétségbeesnünk, csupán föl-tételeznünk magunkról azt, hogy képesek vagyunk — jelenleg csak képzelt — zenekulturát teremteni.

Amennyiben instrumentumokról van szó, mindig aktuális a cimbalomról szólni, amely a hangszerek között nagyon nehezen tud magának helyet szorítani. Bár zenei körök elismerték a többi hangszerek melletti létjogosultságát, mégis szomorúan kell tapasztal-nunk, hogy nehezen jut el megérdemelt cél-jához. Pedig a hiba korántsem értéktelenségében rejlik! Több zenei kapacitás foglalkozott már e hangszerrel, akik közül Allaga Géza szerzett nagy érdemeket ezen a téren. Ő teremtette meg a cimbalomnak zeneirodal-mát. Azzal a módszerrel, ahogyan ő kezelte ezt a hangszeret, sikerült neki az azelőtt csak cigányzenekarban ösmert és ezáltal lekicsi-nyelt minőségéből kivetkőztetni és nemesebb formájában ösmertetni meg, ami által a klasz-szikusabb művek interpretálására is képessé tette.

Nemcsak számos eredeti műve igazolja nagyságát, hanem pedagógiai téren is sokat nyújtott. — Kun László szintén sokat fáradott ez ügynek előbbre vitelében, szintén számos műve tanuskodik emellett és még most is mint első pedagógus — e téren — működik a zeneakadémián. Azóta mindinkább tért hódít magának a cimbalom, kezdtek el-ösmerni, hogy azt már nem csak nem lehet semmibe venni, hanem érdemes is vele fog-lalkozni.

És akik e hangszerrel látszólagos igény-telensége mellett nemesebb formájában kul-tiválták, mindig sikerült azoknak a közönség rokonszenvét megnyerni.

Bár sajnós, a jelenben még akadnak so-kan, akik felületesen bírálva, lekicsinylik, de azok száma ehez képest aránytalanul nö-vekszik, aki kmezősmerve e hangszeret, szí-vesen lesznek segítőitársai ennek a minél szé-lesebb körben való terjesztésében és ennek kultiválásában.

Mert amíg zenekulturánk hézagosa, ad-dig nem dicsékedhetünk el azzal, hogy annak magasabb fokát elértük.

Werner Sárika,
a Zenekonzervatórium
cimbalom-tanára.

és amint befordultak, hirtelen szembekapta őket egy hüvös, borzongató, tavaszi szél-roham.

A dada megjéjdt. Milyen hüvös van az árnyékban! A gyermek megfázik köpenyeg nélkül . . .

Hirtelen megállott:

— Károlyka, hüvös van, én felszaladok a kabátjáért, — mondta, — maradjon addig itt, így hamarabb megjárom. Rögtön vissza-jövök. Ni ott a Géza. Játszanak addig együtt.

Géza ott guggolt a kövezeten és élénken figyelt valamire.

Kis társa odalépett:

— Mit csinálsz? — kérdezte.

A másik büszkén nézett fel rá:

— Nekem már van cserebogaram — mondotta, — az inas fogott egy egész cso-mót.

Károlyka irigységgel vegyes bámulattal tekintett az elfogott cserebogárra tulajdo-nosára.

— Adj nekem egyet, — kérte — én is engedtelek játszani az építőkövekkel.

Gézának hirtelen eszébe jutott, hogy hányszor engedte Károly drága játékszerivel játszani, sőt legujjában a kis arisztont az ő

a szegedi hírneves Brauswetter órásnak tanítványa és 12 évig elsőrendű szakmunkása volt.

Csakis szolid, finom órák raktára.
Csapó- és Vár-utca sarok, a zenedével szemben.

Pigniczky István
chronometer és műórás

Aszínházi válság megoldása

Vessünk véget a sok huza-vonásnak

Tegnap számunkban megírtuk a színházi bizottság határozatát, mely szerint a debreceni színház válságának megoldását újból elhalasztotta s expedienst keres, hogy a mai kóros viszonyokat még másfél éven keresztül injekciókkal tartsa életben. Ma a városi tanács is hozzájárult ehhez a *mentőakcióhoz*, mely mindenre alkalmas bár, csak éppen a züllésnek indult és már-már csödbejutott *debreceni színészet* reputációjának, Debrecen város közönsége és színházának előkelő *nívója megmentésére nem*. Aki itt szenzibilis hurokat peng, vagy erélytelen kézzel, összetett karokkal áll tétlen, épp oly hibát követ el, mint aki mindenáron arra törekszik, hogy *máról-holnapra eldobhassa* magától a gondot, a kötelességet, hogy ezt a nem remélt s mai helyzetében Debrecen színészetéhez méltatlan zürzavart rendezze. — Egyik is, másik is a későbbi bonyodalmak komplexumához vezethet.

Am a városi tanács illetékes köreinek volt alkalma bepillantani a dolgok mélyébe, a színházi bizottság legutolsó ülésének történetéből módja is volt megtanulni, hogy itt olyan bajok, kóros tünetek vannak, melyeket csak egy módon lehet orvosolni: ha *radikálisan nyulunk bele* ebbe a szegényes és a fényes sikerű debreceni színházat végromlással fenyegető válságba.

A „*Debreceni Független Ujság*” eddigi magatartásával tanujelét adta emberszeretetének és elfogulatlanságának. Sőt igen gyakran még odáig is elment a türelemben, hogy a legrosszabb darabokat és előadásokat is *jóakarattal és szembehunyva* nézte, mert sem az igazgató, sem társulata reputációját megcibálni nem tartotta a debreceni színészet existenciája érdekében célirányosnak. Ma azonban, amikor az igazgató a csőd szélén,

indítványára együtt szedték szét, hogy lássák, mi szól benne. Szeretet és jóakarát volt a lelkében, mikor ránézett kis paitására.

— Nesze, itt egy bogár. — mondta nagylelkűen, — csak vigyázz, hogy el ne repüljön.

— Vigyázzok, csak azt fogom nézni, merre mászik, — felelte a másik és máris érdeklődve kísérte tekintete a szegény ijedt bogár halálverejtékes vándorlásának az iránvát.

Csend.

Kis idő múlva megszólalt Géza:

— Ugy látszik a dada nem is jön vissza. S hogy a másik nem felelt, elhallgatott újra. Aztán a felfedezés örömevel kiáltott fel:

— Nézd, milyen ügyes ez a cserebogár! A falra mászik fel gyorsan, mindiárt az ablaknál lesz!

— Az enyém át akar menni az utcán, — szólott vissza, meg se fordulva. Károlyka, — már itt van a közepén

Csakugyan, a bogár már ott vándorolt a kocsi közepén, rémülten, porosan. Láthatólag nem törődve mással, mint hogy a gyors haladással szegény kis életét megmentse. Fölrepülni nem mert többé. Minden eddigi irányu kísérletnéi a kis fiu egy-egy jól irányzott ütással visszateperte a földre. Károlyka élénken figyelte a bogár mozdulatait és nagy buzgalmában új ruhájáról megfélekedve, ott térdelt az ut közepén, a porban.

a színház nívója a sárban, a tagok existenciája a hitelezők zsebében van; amikor összeomlott minden kő, mely Zilahy Gyulát fenntarthatná, minden lehetőség, hogy a színház reputációját megmenthetné: *sulyos mulasztás terheli a tanácsot*, amikor tétovázva nézi ezt a nagy alámerülést s még súlyosabb vád érhetne bennünket, ha ebben — *osztálytársává szegődnénk*.

Ismerjük a nehézségeket, melyek a bajok orvoslását máról-holnapra lehetetlenné teszik. Tudjuk és valljuk, hogy egy színház vezetése a közigazgatás keretébe nehezen illeszthető. De ez nem mentheti az intéző körök habozását és azt a vérszegény akarást, mely a mai válságot még *másfél esztendőre akarja kitolni*, holott módja van oly megoldáshoz is, mely egyszerre véget vet annak s egyedül alkalmas, hogy a meghurcolt és koldusbotra juttatott debreceni színészetet újból régi fényes pozíciójába juttassa vissza. És a város közönségét is megnyugtassa.

Nem kutatjuk, mi okozta Zilahy Gyula bukását. Benne rejlik-e hiba, vagy kívül esik rajta, a mai válság elbirálásánál egészen mellékes. De maga az a tény, hogy bukott, lerombolta személye presztizsét, a közönségben a bizalmat, a kedvet, mely további szereplését kívánatosá tenné. Mennie kell! — Bárhogy sajnáljuk is egyénileg s bármily nemes dobogására hallgassunk szívünknek. — Jöjjön a másik: az Erős, az Új, akinek van *tehetsége, vagyona, kitartása* egy ilyen nagy vállalat beállításához. S a debreceni színház a jövő évben azt sem mutatja, hogy valamikor itt válságról is beszéltek.

Tessék kiírni a pályázatot 1913. szeptember elsejétől a színház bérletére. A közbeeső részt pedig városi vezetés alatt tartani addig, amíg az új igazgató beérkezik. Erre van *45—48 ezer korona bérlet és havi 17—22 ezer korona fedezet*. Ezzel lehet boldogulni a jelenlegi keretben még városi vezetés mellett is.

De a pályázatot azonnal tessék kiírni! És ne kacsingatni erre is, arra is, míg jön

Egyszerre feltűnt a dada alakja. A hosszú kereséstől kipirult arccal jött, kezében az összegyűrt, kis galléros köpenyegét lobogtatva.

— Alig találtam meg a kabátot! — kiáltotta messziről lelkendezve.

Meglátta a gyermeket a kocsiút porában. Futni kezdett s úgy folytatta ijedten:

— Károlyka, Károlyka, keljen fel onnan, az Istenért!

Az ijedt hangra felemelkedett a kis fiu. Látta a dadát feléje futni.

— Megyek már, — szólott vissza, — csak felveszem a cserebogarat.

Még egyszer lehajolt, hogy fölvegye a vergődő állatkát.

Ebben a pillanatban örült sebességgel egy automobil fordult be az árnvékos utcáson...

... A másik percben egy kis összeroncsolt, véres holttest feküdt az utca porában, szegény kicsi összetört kezében még ott szorongatva a kapálódzó, menekülni igyekvő cserebogarat.

A Jenő bácsi díszes, nyitott gépkocsijából meg rémületes tekintettel, irtózatossággal vetette le magát egy szép, halotthalvánnyá lett fiatal asszony...

valaki, aki — *pályázat mellőzésével* akar kibontakozást csinálni. Már itt láttuk mai napon *Leszkay* Andrást, *Beöthy* László, a Király-, Magyar- s a jövő budai színház gazdáját. Nem akarunk ennek „*dedót*” állítani. Produkál elég proletárt a sok színésziskola.

Pályázatot követelnük! Nem hagyjuk magunkat avval a naivmesével elaltatni, hogy 1914-ig minden nagy direktor le van kötve. *Tessék csak pályázatot hirdetni meglássák, hogy ezek a nagy direktorok hogy lepik el a várost, dacára a lekötöttségüknek*. — Mert vagy két társulatot vezetnek egy évig, (tehetik, a debreceni színház kitermi) vagy kikönyögik a szerződés fölbontását, ami *nem is szörványos eset*, legrosszabb körülmények között elvesztik kauciójukat, hogy az — *ország legjobb színházába: Debrecenbe bejöhessenek*.

Csak tessék már egy kicsit a nagyközönség érdekével is számot vetni, Tekintetes Tanács!

Az Apolló-mozgó sikere

Telt házak nap-nap után

Mikor az Apolló-színház megnyitására előkészítve beszámoltunk, már kifejezést adtunk ama meggyőződésünknek, hogy ez a vállalat nagyszerű berendezése, előkelő műsora s főleg az igazgatóságánál tapasztalható jó modor folytán életképes és virágzó intézmény lesz. A nap-nap után való telt házak, a műsor felett való elismerő kritika városzszerte igazolta előleges bizalmunkat. De a nagyközönség körében általános elismeréssel találkozunk az a jó modor, mellyel nemcsak az igazgatóság, de minden embere az Apolló-mozgónak szolgálatára és kényelmére igyekszik lenni a publikumnak. Itt nincsen soha lárma, összekoccanás, már-már tettegességgé fajuló szóváltás, mint más hasonló vállalatnál, hanem ki-ki a legnagyobb ildomossággal kapja meg a szükséges felvilágosítást, amelyre joggal tarthat igényt.

Nem akarjuk újból hangsúlyozni, hogy az Apolló-mozgó vezetésében minden táren minő művészi tervszerűség és stílus érvényesül. Hogy a pompás zenekar nemcsak az időt tölti be zeneszámokkal, de a tárgyhoz illeszti és válogatja a mű hangulatát is. Hogy képei nemcsak újak, de előkelő művészek stílusos termékei, melyeket a *gipszfallal* sokkal tisztábban ad vissza, mint a vászon. Csupán arra szorítkozunk, hogy az Apolló-mozgó ama rendszerét emeljük ki, mellyel lehetővé tette, hogy a legolcsóbb helyről is olyan *jól láthatóan* a néző, mint a színház távolabbi pontján emelkedő drága üléseken, anélkül, hogy mint ez más színházban van, a *szemevilágát rontsa*. Még arról az intézkedésről is elismeréssel kell szólnunk, mely lehetővé tette a közönség részére a *folytonos belépést* s nem kell esőben, hóban, fagyban *künn várakozni*, amíg az egyik előadásnak vége lett, a másik pedig elkezdődik. Amint az *más vállalkozásnál már-már tűrhetetlen*.

Persze, ehhez nagy áldozatkészség és oly figyelem kellett, mint az Apolló-mozgó igazgatósága megérezte, mikor ezt a pom-

Megkezdődött az ujévi nagyvásár

LANTOS Csipkeáruházában **Sas-n. 4.** Tiszta selyem harisnya minden színben, párja 6 korona.

pás alkotmányt megépítette, mely a Miklóscsának és környékének eddig csendes kőpét élettel telivé, tarkává, színessé tette.

A tüdővész elleni védekezés.

Magyarországon évenként átlag 70—75.000 ember hal meg tüdővészből. Míg a többi összes halálozások közül 5% hal meg heveny ragályozó betegségekben, ide értve a diftériát, typhust, skarlátot, himlőt stb., tüdővészből az összes halálozásoknak 12%-át tette ki. A tüdővész tehát egymaga mégegyeszer annyi emberéletet követel mint az összes heveny fertőző betegségek együttvéve.

Igen szomorúak e tekintetben a statisztikák az egész kontinensen. Oroszország európai birodalmában egy millió lakos közül 3986 halt meg tüdővészből, mindiárt Oroszország mellett áll Ausztria 3625 halálessettel, Magyarország 3484-el, Franciaország, 3023-mal, Németországban már csak 2245. Angolországban még ennél is kevesebb: 1985.

70—75.000 ember hal meg tehát évente Magyarországon tüdővészből, vagyis naponként körülbelül 200. Ebből az ország fővárosában Budapesten egy hónapban 228 egyén, vagyis 7—8 egyén hal meg naponta tüdővészből, körülbelül ilyen az arány a vidéki nagyobb városokban is. Debreczenben 1911-ben az összes heveny ragályos halálesetek száma volt 67 vagyis 3.05%, gümőkórban 308 egyén halt meg, vagyis az összes haláleseteknek 14%-a.

A halálesetek ezen számából következtethetünk a betegek létszámára, amennyiben tapasztalás szerint a betegek számát legalább hatszor annyinak kell venni, mint a bejelentett halálesetek számát. Magyarországon ezek szerint körülbelül 500,000 tüdőbeteg van. Ha még tekintetbe vesszük, hogy éppen a legmunkabíróbb elemeket éri, amennyiben ez a betegség leginkább a 10—40 éves emberek között lép fel, a tüdővést valósággal nemzeti csapásnak minősíthetjük.

Kötelessége tehát mindenkinek, kinek módjában van, küzdeni hazánkat veszélyeztető ezen állandó csapása ellen. kötelessége az államnak, a társadalomnak egyaránt.

Ennek tudatában az egész művelt világ karöltve lépett sorompóba a tüdővész elleni védekezésben.

Előljár e tekintetben Németország, ahol számtalan szanatoriumok, tüdőbeteg gondozó intézetek felállításával, megfelelő klimatikus helyeken mint erdőkben létesített iskolákkal, erdei otthonokkal küzdenek sikeresen a tüdővész ellen.

Németország legtöbb nagyobb városában, állami segítséggel működő társadalmi szervezetek küzdenek a tüdővész ellen. Ezek között említésre méltó a chemnitz-i: „Verein zur Bekämpfung der Schwindsucht in Chemnitz und Umgebung.“ Ezen egyesületnek 1911-ik költségvetése mutatja munkálkodása arányait. Bevétel volt 602.780 márka, kiadása 602,086 márka. Ezen tetemes összegben 135,000 márkát teszen ki csupán a tagsági díj, a többi az állam, a város, intézetek, alapítványok és az egyesület által fenntartott intézmények jövedelmeiből kerül ki, mert vannak az egyesületnek intézményei, mint az erdei gyermekotthon és egyéb szintén erdős-hegyes helyeken fekvő szanatoriumszerű berendezései is, melyekben nemcsak díjmentesek, de a vagyonos gondozottak fizetnek is.

Hol vagyunk mi még a társadalom áldozatkésztségnek ekkora megnyilatkozásától. A vagyonosok említésreméltó áldozatkésztségét ritkán van alkalmunk tapasztalni. Nálunk a középosztály van leginkább megsarcolva minden oldalról, leggyakrabban nem a célt

szolgáló jótékonyági intézmények által, nálunk a különféle nőegyletek pumpoliák végig az embereket, tetemes összegeket gyűjtenek össze, anélkül, hogy ennek praktikus eredményét is látnók; a tüdővész elleni védekezésben, remélhetőleg ezen tetemes összegek is napvilágot fognak látni. A tüdővész elleni védekezés tulajdonképpen pénzkérdés: ha a szegénységet enyhíteni, az egészségtelen túlszűfolt lakásokat kiküszöbölni, a tüdővészből megbetegedetteket elkülöníteni és megfelelő higiénikus viszonyok közé helyezni, megfelelő gyógykezelésben részesíteni lehetne, a gyenge testalkatú és betegségre diszponáló gyermekeknek az erdő mélyében internátussal ellátott iskolákat tudnánk berendezni, akkor a tüdővézeszek száma a minimumra redukálódna.

De mert mindezen létesítményekhez rendelkezésünkre nem álló temérdek pénz kellene, szerényebb körülmények között szerényebb hatáskörre kell szorítkoznunk.

A praeventív intézkedések cardinális pontja a lakás, illetve az egészséges lakás, a tapasztalat és tudományos észleletek alapján mondhatjuk, hogy a tüdővész tulajdonképpen lakásbetegség. Az életnek $\frac{3}{4}$ részét, talán még többet is töltönek az emberek zárt helyiségekben, a lakásban, a műhelyben.

Levegő, friss levegő a tüdőknél természetes élettéje és egész testiünknek legfontosabb tápszere. A levegőnek élvénét szívjuk magunkba és egy veszélyes mérges gázt lélegzünk ki, a felnőtt óránként körülbelül 23 liter. És most elképzelhetjük, ha egy zárt helyiségben, ahol több ember tartózkodik, akik mind jó levegő elhasználásáért csak mérges szénoxidot produkálnak, ha még a túlszűfoltással rendszeren járó rossz kigőzölgesítés, nedves és penészes lakást is hozzávesszük, természetesnek fogjuk találni, hogy az ilyen lakásokban állandóan tartózkodó egyén, testileg gyenge, kevésbé ellenálló képes, sápadt és vérszegény lesz. A tüdővész okozója a Koch-féle bacillus éppen ilyen elsatnyult egyéneknek talál kedvező talaira.

Es most képzeljük ilyen egészségtelen lakásban egy tüdőbeteget, aki köhög és köp. Ez a váladék a földön vagy a ruhán beszárad, seprés vagy mozgolódás általi légáramlat következtében a lélegzésre szolgáló levegőbe jut, ezt az inficiált levegőt szívja magába gyermek, felnőtt, szóval mindazok, akik a szobában tartózkodnak, éppen azért a legtöbb infectio tényleg a lakásban keletkezik, különben is bebizonyult tény, hogy minél tömöröbben laknak az emberek, annál nagyobb a megbetegedés és halálozás. Németországban egy négyszögkilométerre 107 lakos esik, Berlinben ugyanakkora kiterjedésű helyre 32.197 személy esik és tényleg Berlinben mutatkozik a legnagyobb halálozás tüdővészből. Világos tehát, ha sikerül a lakáskérdést megoldani, megoldottuk e szociális kérdésnek a legnagyobb részét.

Amint fentebb említettem, Magyarországon körülbelül 500,000 tüdőbeteg van állandóan. Ilyen óriási beteglétszám mellett világos, hogy annyi szanatorium felállításáról álmodni sem lehet, hogy az összes tüdőbetegek ott elhelyezhetők lennének, de még Németországban is ahol már nagy számban vannak szanatoriumok, tüdőbetegek otthona és ehhez hasonló intézmények, a tüdőbetegeknek mégis csak egy jelentéktelen töredékét lehet elhelyezni.

Ezen körülményeket figyelembe véve, a tüdőbetegek gondozó intézetek (Dispensairek) alapítása és felállítása lett a külföldön és most már hazánkban is egy fontos és lényeges eszköze a tüdővész elleni mozgalomnak. A Dispensairenek feladatát képezi, hogy a gondoskodás ne csak a már meglévő tüdőbetegekre terjeszkedjék ki, hanem gondoskodás-

nak kell történni már azon tüdőbetegekről is, akik még munkaképesek, a betegség csiráját azonban magukban hordva, könnyen fertőzhetik környezetüket, úgy hogy a fertőzés la-
vinaszerűen terjedhet. A tüdőbeteg gondozó-intézet (Dispensaire) célja tehát:

1. A gümőkór s annak leggyakoribb alakja a tüdővész elleni küzdelmet főleg prophylacticus uton szolgálni a vagyontalan lakosság között.

2. Az intézet részéről nyújtott összes működés díjtalan.

3. Az intézmény feladata elsősorban diagnosticus, hygienice oktató és óvó és másodsorban gyógyító. A Dispensaire tehát a következőket teljesíti:

a) A hozzáfutólókat tüzetesen illetve bacteriologicus is megvizsgálja tuberculosisra.

b) Ez alapon eldönti, szenved-e vizsgált egyén gümőkórban, annak milyen fokában és alakjában, vagy csak hajlamosság van e nála azon betegségre.

c) Kioktatja mit kell cselekednie és hogyan kell élnie a maga szempontjából, hogy baja javulhasson vagy a fennálló hajlamosság leküzdhető legyen.

d) Megállapítja a beteg szociális viszonyait részben kikérdezés, részben az illető lakásán tett látogatás általi tapasztalato-k folytán.

e) E tájékozódás útján kitanítja a beteget mindazon rendszabályokra, melyek követendők a végből, hogy a tuberculosis a beteg egészséges környezetére át ne ragadjon.

f) A tett hygienicus rendszabályok betartását látogatások útján ellenőrzi.

g) A családtagokat is megvizsgálja és utmutatásokkal látja el.

h) Sürgető szükség esetén a beteget és családját anyagilag is támogatja.

Ez dióhéjban a Dispensaire feladata. Tág tér nyílik itt az igazi szamaritanus munkának.

Hogy milyen óriási tevékenységet fejtett ki egy németországi nagyobb városban levő Dispensaire 1911-ben, a következőkből láthatjuk: Orvosiilag megvizsgáltatott 5699 egyén, lakásvizsgálatok és ellenőrzések 7817 esetben, lakások desinficiálása 83 esetben, segédeszközök, mint ágyneműk, fekvőszékek, köpöcsészék, hőmérők, Lysoform, több mint ezer darab szolgáltatott ki. Továbbá kiszolgáltattak 149,621 liter tejet, 9115 adagra szálló ebédjegyet, 8701 fél klg. Cacaót, 498 klg. Hygiámát, 2019 üveg csukamáliolajat, 1880 klg. gyógysót.

Láthatjuk mindezekből, hogy tetemes összeg kell rendelkezésére állani ilyen intézménynek, hogy feladatának megfelelőhessen.

Debreczennek lesz 200 ágyra berendezett szanatoriuma a Nagyerdőn, ha meggondoljuk, hogy a városban állandóan van körülbelül 2000 gümőkóros beteg, továbbá, hogy a létesítendő szanatorium országos intézmény lesz, ahová az egész országból jelentkező tüdőbetegeket fogják elhelyezni, kiszámíthatjuk, hogy a debreczeni tüdőbetegeknek alig számavehető része fog ott elhelyeztethetni.

Egető szükség tehát, ha a tüdővész elleni védekezésben valamit tenni akarunk, ha ezen ugyszólván népbetegségnek pusztításait feltartóztatni, a fertőzéstől fenyegetett embertársainkat megvédeni akarjuk — mondom égető szükség, hogy a már hazánkban is több helyen létesített, feladatának megfelelő és köz-szükségletet képező Dispensairet (tüdőbeteget gondozó intézetet) Debreczenben is létesíteni törekedjünk.

Ez első sorban pénzkérdés, de ilyen — valósággal nemzetfenntartó célra pénzáldozatot hozni egyaránt imminens kötelessége államnak, városnak és társadalomnak.

Dr. Balkányi Ede, tisztii orvos.

Kovács Gyula és Társa női és gyermek felöltők divatterme Debreczen, Főter 55. Hungária-hévíz ház mellett. ::

A szokásos „Uj évi nagyvásár“ mélyen leszállított árakon divattermeinkben megkezdődött. Őszi és téli ajándékok, női felöltők, divat bundák, plüsch és szőrme kabátok: leány és gyermek felöltők. Legdivatosabb szőrme boák és muffok. Costümök, pongyolák, csipke, selyem és szövet blúzok, divatos kötött kabátok — dus választéka a !! legolcsóbb mélyen leszállított szabott árakon !!

Beteg emberek a rendőrségen

**Akik akaratuk ellenére
haladnak a lejtőn**

A modern kriminalisztika már régen megkülönbözteti egymástól a bűnözőket nemcsak a bűnhalmazat, de a beszámíthatóság tekintetében is. Így vannak a bűnnek olyan vértanúi is, akik anélkül követik el törvénybe és erkölcsbe ütköző cselekedeteiket, hogy arra bármily okszerű indok, vagy lélektani normalitás ösztönöznék őket. Ezek az emberek lopnak, anélkül, hogy szükség kényszerítene őket a más javának elidegenítésére, bűnöznek anélkül, hogy tettük végrehajtásánál mérlegelni képesek lennének, vajjon amit elkövettek, általános emberi, társadalmi és büntető szempontból minő elbírálás alá eshet. — Vagyis nem urai szabad elhatározásuknak, hanem beteges agyuk és fizikumuk vezeti őket a bűnbe, romlásba és erkölcsi elsüllyedésbe.

Sok jobb sorsra érdemes, egyénileg és társadalmilag egészséges pozícióban álló ember jut így a börtönök cellájába s csak a törvényszéki orvosi megfigyelés deríti ki rólok, hogy ezek a szánandó emberek inkább kórházi és szanatóriumi elbánást igényelnek, semmint a börtönök fenytésre szánt rendszabályait.

Ime, két jellemző típusa ennek a beteg, bűnöző világnak, akikkel egy rendőri kihágási eljárás során volt alkalmunk találkozni:

Kleptománikus sváb asszony.

Magas, tagbaszakadt germán típus. — Öltözeke a sváb parasztok jól ismert pedáns takarékoságára vall. Kékfestő műhelyből került sötét vászon ruha, az elmaradhatatlan barna nagykendővel, melyet elől-hátul keresztbe köt, mellén-vállán. Lábán téli posztócipő, amely megvédi hidegtől, fagytól. Kendője alól értelmetlenül pislog elő szürke szeme, mely beteges agyának mozdulatlan tudatlanságát árulja el. Mezőpetri szatmármegyei községből való, ahol családja igen tekintélyes, jómódu emberekből áll s neki magának is szívesen nyújt gondtalan életet.

Ünnep előtt ez a szerencsétlen asszony, özvegy Svégler Vendelné, otthagya családját, meleg hajlékát, s mintegy tíz korona értékű tojással bejött Debrecenbe. Itt ezt értékesítette is, de ahelyett, hogy családjához visszatért volna, beteg agya által hajtva, beállított Libádi Antal férfiszabóhoz s tőle lakást vett ki. Azt adta ott elő, hogy jómódu birtokos asszony, aki gyermekeitől évjáradékot húz, de dolog nélkül élni nem tud s mint bejárónő is keres egy pár koronát.

— Tizenhét éve, hogy a zárdában vagyok alkalmazva! — mondta, mikor a lakást kivette.

— Két nap, ha ez idő alatt odahaza hált! — mondja a házigazda. De napról-napra hordozta haza a pénzt, kalács-kenyérneműeket s mindenféle más apró háziszerszámokat.

— Tegnap pedig a kisleányom egy ezüst teás-szervizt talált a holmija között. Megnézem, az alján „Arany Bika-kávéház” körirat

van bevésvé. Rögtön ide fordultam, ahol azt az értesítést kaptam, hogy az asszony járt ugyan ott, de a talált tárgy csak lopás útján juthatott hozzá. Most már a rendőrséghez fordultam, ahol özvegy Svéglernét előállították. Ügyében távirat ment a mezőpetri előjárósághoz, addig a közigazgatási fogház lakója marad.

Inkább ápolásra volna szüksége szegény kleptománikus asszonynak, aki koldulva-házalva járta a várost, s ahol alkalma volt, ellopta, ami kezeiügyébe került.

A szerelem bolondja.

Van az asszonyi hisztériának egy veszedelmes jelensége, mely már számtalan család életét, boldogságát borította fel, döntötte romba. A szerelmi élet beteges hajszolása ez, mely kiüzi boldog hajlékából a gyermeket, gyermekei köréből a családanyát, családi köréből a hitvest, testvért. És fut lázas hevüléssel, beteges gerjedelemmel városokon, országokon által, pihenőt csak akkor tart, ha a kimerültség veri le lábáról, megállást, mikor a tűz, mely kergeti, rommá égette testlélkét.

Ilyen lázas betege, futó bolondja a szerelemnek jutott tegnap Debrecenbe, ahol már megfordult egy párszor, de ismételten visszatért ide, mintha valami delejes áramlat, bevilágító lidércfény vonzaná misztikus körébe. Heiller Stefániának hívják ezt a szerencsétlen leányt, aki a maga 23 évével már keresztül-kasul bolyongta az országot s mint az utszéli virág, annak dobta oda magát, aki éppen utánna nyult. Lugosról, Krassó-Sörény megyéből való. Már 13 éves korában erősen fejlett gyermek volt, akit szegénysorsu szülei fenntartó munkára serkentettek. De a beteges hajlamu gyermek erotikus vágyai által hajtva, utcára került, a mindenki gyönyörének áldozata lett s most városról-városra kóborolva, árusítja a szerelmet. Már egy izben Debrecenből el is lett internálva. Most ismét visszakerült s egy fiatal barátja gondjaira bízta magát. Annyira, hogy nem is akart eltávolozni a meleg fészekből. Amin a vendégszerető házigazda úgy segített, hogy önagságát átadta a rendőrségnek. — Holnap hazatoloncolják.

Kár érte. Életerős, fiatal, szép leány. Inkább *hidegvizgyógyintézetet* ajánlanánk neki. (gy. zs.)

Művészet

A Zenekedvelők Körének hangversenye.

Zenei életünknek legkimagaslóbb eseménye lesz a január 4-én megtartandó fényes hangverseny, melyen a világhírű Rosenthal Mór zongoraművész, cs. és kir. és porosz kir. kamaraművész lép fel. Előadásra kerül egy Beethoven sonata (Appassionata), egy Chopin sonata (H moll), azonkívül egy sorozat apróság Chopin, Liszt, Schubert, végül Rosenthal saját szerzeményei, melyek a zongoratechnika csúcspontját jelentik és hihetetlen nehézségeket rejtenek magukban úgy, hogy az egy Rosenthalon kívül senki sem játsza azokat. E hangverseny iránt rendkívül nagy az érdeklődés közönségünk körében. A tagok nem fizetnek belépő díjat. Napi jegyek ára 6, 5 kor., állóhely 2 kor. 50 fill. és Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében előjegyezhetők. A már előjegyzett jegyek hétfőtől kezdve ugyanott kiválthatók.

John Ruskin tanításai.

A szél gyorsan átsivít egy hely felett, el-elragad e helyről számos magvat s elviszi ezeket messze szélrózsa minden irányába . . .

A hely, amely felett átsivít a szél: Oxford katedrása; a magvak, amelyek elkerülnek: eszmék, fennen lobogó eszmék; a mozgó erő: a modern kor szele!

Az eszmék John Ruskin eszméi . . . A nagy gondolkodó el-elmerül a nagy világ szemlélésébe; látja egyrészt azoknak életét, akik napjaikat az élet napsugaras magaslatain töltik, majd szemléli azokat, akik a föld mélyébe leszállva nehéz munkával tengetik szomorú életüket; hallja amazok örítő örömet, majd fülebe hangzik emezek szívet facsaró jajgatása.

. . . Mintha a fejét rázná, mintha megbotránkoznék a világ eme folyásán: úgy látható ez írásaiból . . . Mintha azt mondaná: igazibb, őszintébb, emberibb hangok kellene, dolgozó, egymást megértő lények!

Eme felkiáltásaiból megérthetjük bensője óhaját: törekvést az egyszerűbb, de jobb, ezért szebb és végeredményében boldogabb állapotok felé.

Ruskin, mint esztétikus, nemzetgazda, szociológus és népmívelő dogozott Angliában a múlt század második felében.

„Velence köveiben” nemcsak a művészetet szemléli, hanem belevisz szemléletébe egy új, egy modern elemet: a gazdaságot.

Egy állandó, egy ünnepélyes miliót akar látni az egész emberi nem számára, amely környezetben az ember közelebb érzi magát Istenhez, ahol nincs szükölködés és egyenlőtlenség, csak jólét és igazság van. Ruskin a lélekre is gondol a testen kívül s ezért ő a szépségek, a gyönyörűségek igaz prófétája. Nála fő az esztétikai tényező és ezért szerinte igazi nemzetgazda csak az, aki felismeri az emberi lelkigyönyörűségek ténvezőit. A nevelő hivatását szintén ily ideálisan fogja fel: szerinte a nevelő feladata és végső célja nem lehet más, mint figyelmeztetni az ifjú lelket az életben rejlő szépségekre.

Ami közben azonban a próféta szelid türelmével ábrándozik Ruskin egy szebb jövő elérkeztéről, — sokan hallgatják, de amikor látja, hogy amint a gép forog és a tőke felszaporodik, majd kifejlődik a társadalom két hatalmas osztálya; amidőn a kapitalistákkal szemben látja az agyongyötrött munkássereget, fellép az igazi szó érdekében, hogy megteremtse a demokratikus Angliát, azt az államot, ahol a népek, a demosnak is kell, hogy olyan ereje legyen, mint a másik osztálynak van.

Szép metaforákban kifejezett gondolatai aranyigazságok. Ime: „Mit ér a gazdagság, mit ér a nagy tőkék felhalmozása. — mondja — ha az csak egyeseknek nyújt jólétet, de az egyesek társadalom életét semmivel se teszi jobbá, szebbé.” E mondatban láthatjuk a materializmus és idealizmus kapcsolatát.

Amidőn a kiváló ember a munkáról beszél, gyönyörűen következtet annak esztétikai oldalára. Szerinte az emberi élet tartalma: munka, szenvedés és gyönyör. Nem úgy gondolja, hogy a munka szenvedést okoz, ez pedig gyönyört, hanem idealisan fogja fel a munkát; szerinte már a munkának is olyan-nak kell lennie, hogy gyönyör legyen benne, mert csak így lehet az ember életének utolsó ciklusában gyönyör. Szerinte ez a művészi munka, amely a boldog élet alapja.

E tekintetben, amidőn az embert így formálni, a tökéletesedés legmagasabb fokára akarja emelni, Nietzschehez hasonlóan jár el. Bár tudja, hogy ő ilyen „Übermensch“-et nem produkálhat, csak boldogságot óhajt; azt akarja, hogy az emberi társadalom tagjai megelégedettek legyenek, ne legyen életük harcokkal, soha meg nem szünő küzdelmekkel tele. Alaptana az, hogy nem a gazdagság, hanem a jólét boldogít! Ennek alapja pedig az emberi

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott WEISZ ADOLF
árak mellett
szerezhetjük be (Első takarékpénztár palotájában.)

lélek és ezért az önmegismerést írta elő, ami a platói filozófia tanítása volt.

Ruskin sok szépet, sok jót hirdetett. Amikor az iskoláról beszél, hasonló a szív életének kiváló írójához: Edmondo d'Amicishez, aki az iskoláról azt mondja, hogy a „lélek kenyere.” Ruskin így szól: „Az iskola kenyere, ruhát, ha kell lakást is adjon a gyermekeknek, de egyet mindnek: *fejvert és kalapácsot küzdésre és munkára és ideálokat az örömeikre.*”

Mindebből láthatjuk, hogy Ruskin költő volt, mert akkor, midőn emberi életet a jövő színeivel festette, mindezt csak a maga érzelmi religióján a saját subjektivitásán tudja átlátni. S amikor úgy dolgozott az emberek milliói sorsának érdekében, mindig tudta azt, hogy az ő nemzetgazdasági, esztétikai és pedagógiai eszméi olyanok, melyek nemcsak elméletek, nemcsak utópiák, hanem gyakorlati értékük is van.

Ruskin szerette a természetet, ezért is magyarázható meg a minden szépért való rajongása. Amint manapság már számos pedagógus, úgy Ruskin már a múlt században akarta a lélek érzékenységét és a természet szeretetét az ember értékpróbáivá tenni. A családi, a házias, a praktikus nevelést, amit manapság oly nagyon hirdetnek politikusok, pedagógusok, Ruskinnak mindez már a múlt évszázadban volt eszméje.

A nőt a társadalom egyazon tagjának tekintti a férfival szemben és ezért azt akarja, hogy ép oly része legyen e nemnek is a társadalmi munkában és életben, mint a férfi nemnek: „ne legyen a nő elkénveztetett baba.” Majd hangoztatja a koedukációt, a férfi és női nem együttes tanítását, mondván, ne csak a bálteremben legyen együtt e két fiatalság, hanem szükségből és sua sponte is.

A szociológiának rendes tárgyként való tanítását is hangoztatja, hogy ennek alapján az emberek megismerjék valójában a társadalmat és annak minden berendezését.

A nagy tudós azonban, amidőn így az emberi nem jobb jövőjét óhajtja, számol minden alkalommal az emberek különböző fizikai és pszichikai fejlődésével és ekkor mondja ki a nevelés és tanítás legszebb és legigazibb módszerét, amely szerint: „Az egyik ember achát, annak a képzése, hogy csiszolják, a másik tölgy, ezt ki kell szárítani, emez pala, az csak a fészítésnek enged, amaz agyag, melyet formálni kell.

S amidőn Ruskin elvetette a modern pedagógia eme nemes csiráit, mindezek nemes hajtásokká lettek Angliában, Amerikában, majd Németországban. A teoria testet ölt, létrejönnek a munkás szakszervezetek, amelyek a munkások testi és lelki szükségleteinek kivívására törekedtek és ez időtől kezdve Ruskin tanításai alapján minden angol megtanulja szeretni testvérét: a munkást!!

Ime a Toynber Hall, az Oxford Hous, a munkás tanításnak centrumai lesznek.

S mivel „a kor folyam, amely visz, vagy elmerít” uszója, az egyén megéri az eszméket, a ruskini nemes nagyra törő ideálokat s igyekszik mindezt megvalósítani! Hiszen Ruskin a múltban a jövő alapjait rakta le, amelyeken a jelen templomot épít az emberi fejlődés számára.

László Béla.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap, vasárnap a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Demeter Gyula s.-lelkész, délután Csüry István hittanhallgató, Kistemplomban 9 órakor Hajdu Gyula s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Gáborjányi Szabó Gábor s.-lelkész, délután Zámory Sándor hittanhallgató, Ispotályi templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, délután Fekesházy Jenő hittanhall-

gató, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapó-kerti imaházban Kovács János vallás-oktató lelkész, a Homokkerti imaházban Boér Károly vallás-oktató lelkész.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Szeberényi Lajos segédlelkész végzi az istentiszteletet.

Színház

HETI MŰSOR:

VASÁRNAP: *Farkas*, játék. (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: *Este Hit és haza*, népdráma. — (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: *Brezeda ur*, bohózat. (C bérlet.)

KEDD: Délután *Éva*, operett. 4 órai kezdettel, mérsékelt helyárrakkal. (Bérletszünet.)

KEDD: *Este Nincs előadás.*

SZERDA: Délután *Próbaházasság*, népszínmű. (Bérletszünet.)

SZERDA: Délután *Ujévi vigestély*. A színtársulat összes tagjainak közreműködésével. (Bérletszünet.)

CSÜTÖRTÖK: *Kis gróf*, operett. Kormos Ferenc újonnan szerződött tag felléptével. (A bérlet.)

PÉNTEK: *Éva*, operett. (B bérlet.)

SZOMBAT: *Erős láncok*, vígjáték. Ujdonság. (C bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Trenck báró*, operett. (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: *Este Erős láncok*, vígjáték. — (Kisbérlet.)

Hittérítési szakestély. Hiába, már ebből kinőttünk. Mert, hogy megtudjuk azt, hogy „ami se hideg, se meleg, az az Urnak nem kedves” hát nem három súlyos nehéz felvonáson át akarjuk ezt hallani, hanem a templomban. Hogy az Urnak kedvesek legyünk, akkor vagy kizárólag melegnek, vagy minden egyebet mellőzve, hidegnek kell lennünk. Tehát, ha felmelegszünk, vagy kihülünk, akkor igen jó dolgot cselekszünk, ha ellenben langyosok maradunk, akkor igen rosszul cselekszünk. Körülbelül ez van a Hit és Hazában, Vilmos császár, legszimpatikusabb szövetségesünk kedvenc darabjában. Ehez aztán hozzá kell tenni egy nem parkkal borított földet, amelyből derék bibliák szedhetők elő és egy szökőkutat, amely se nem szökik, se nem kut, ellenben valami peccsenyestergés féle idegrabló hangokkal öl egy felvonáson át és kész. Az egész kínos esetben Vajda Ilonkát sajnáltam legjobban. Halasi Mariska járt legjobban, már az első felvonásban elhalt a darabból. A többiek szép lassan, ki előbb, ki később, de mindnyájan elhaltak. **Lais.**

Vasárnapi előadások. Vasárnap a szokott két előadás lesz. Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal a „Farkas” kerül színre. Molnár Ferenc óriási sikerű játéka, mely Bécsben a Burg Theaterben fényes sikert aratott. Este „Hit és Haza” népdráma, mely a középkori reformatió üldözését megrendítő drámai jelenetekben tárgyalja.

Uj táncos művész szerződötése. Az igazgatóságnak sikerült szerződötetni Kormos Ferencet, a vidék legjobb táncos művészt, kit általánosan „gummi embernek” neveznek. Nevezett művész csütörtökön január 2-án lép fel a „Kis gróf” operettben.

Ujévi előadások. Az igazgatóság az ujévi előadásokat a következőleg állapította meg. Kedden szilveszter délutánján mérsékelt helyárrakkal délután 4 órakor „Éva” nagy operett kerül színre. Este nem lesz előadás. Szerdán ujév napján két előadás

lesz. Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal „Próba házasság” kitéző népszínmű kerül színre. Este bérletszünetben I. Ujévi üdvözlés. II. „Vigestély” az egész társulat közreműködésével. Ezen estén lesz, ballet, magán számok, különféle táncok, tréfák, kis bohózatok. Perczel nővérek ez estén egy egészen új táncot fognak bemutatni.

Folytonos bemerít! Telefon 762.

A B Ü N.

Dráma 2 felvonásban.

Hétfőn, kedden nagy szilveszteri előadás:

ÖRÖK TANULSÁG.

Társadalmi színmű 4 felvonásban.

És a remek két órás műsor.

Uj ösvények felé

Debrecen és a városi párt

A városi párt legutóbb tartott értekezletén egyhanguan és lelkesedéssel mondta ki, hogy szervezkedni fog és igyekszik munkálkodásának körébe a város minden polgárát bevonni. Jánosi Zoltán és Márk Endre meggyőző szavakkal szólaltak fel a szervezkedés érdekében.

Már ekkor rámutattunk arra, hogy mennyire igazuk volt a főlshólalóknak is, hogy e szervezkedésre a város és a polgárság érdekében milyen szükség van.

Köztudomásu, hogy a városi párt fölépésének idejére esik a város közügyeiben uralmat bitorló klikk letörése, a városi párt működésének megkezdésével függ össze a város fejlődésének megindulása. Köztudomásu, hogy a városi párt célja beolvastani magába pártkülönbség nélkül mindenkit, aki Debrecennek fejlődését, nagyjálétét, polgárainak boldogulását szíven viseli, vagy akarja. Szép, nagy célok ezek. Azonban nagy célokat csak nagy eszközökkel és nagy erővel lehet megvalósítani. Ezekkel pedig — sajnos — a városi párt ez időszert nem rendelkezik. Szervezete ma nem nyújtja azt az erőt, melyre szükség volna és amellyel kormányozni kellene a város szekerét s a mellyel azt a helyes irányban kellene tartatnia és amellyel ellenőriznie kellene a város vezetőségeinek munkásságát.

Kívánatos tehát a legnagyobb mértékben, hogy a szervezkedés mielőbb megtörténjen és oly sikerrel, amely a városi pártnak céljai eléréséhez az eszközöket kezébe adja. Kívánatos, hogy a városi párt, szervezkedése megértésre találjon a polgárság minden rétegében és a pártba és ezzel a város ügyeinek megbeszélésébe olyan polgárok is jussanak, akik a közgyűlésnek nem tagjai. — Hiszen az ő érdekeikről van szó és nagyon helyes dolog, hogy ha a polgárság minél közelebb jut saját ügyeinek intézéséhez és hogyha a közgyűlésnek tagjai a polgárok részéről minél közvetlenebbül értesülnek a polgárság kívánságairól. Végül kívánatos volna, hogy eltűnjön teljesen minden politikai gondolat és árnyalat a közgyűlési teremből, a közügyek intézéséből, aminek legmegbízhatóbb jele az volna, ha a függetlenségi párt tagjai maguk is részt vennének a városi párt megerősítésében amivel elérhető volna a maga teljességében a nagy cél, az országos politika kizárása mellett egy olyan hatalmas városi pártegység megerősítése, amelynek

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK!

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz-utca 63.

Telefon szám: Főüzlet 11-57. sz. Fióküzlet 732. sz

egyedüli célja, feladata volna a város ügyeit a legjobb irányban vezetni, Debrecent igazán nagyra tenni.

Mindennek megindítója és alapja a most említett szervezkedés lesz. Erős központi szervezetet kell teremteni és aztán ide kell bevonnai a közel és távolfekvő részeket is. — Hisszük, hogy a városi párt vezetősége amilyen egyhanguan mondta ki a szervezkedést, éppen olyan lelkesedéssel, erővel és gyorsasággal fogja azt keresztül is vinni.

A balkán bonyodalom

Ellentétek a szövetségesek között

A balkáni bonyodalom legutóbbi eseményeiről a következő táviratok számolnak be:

A TÖRÖK ELLENJAVASLATOK.

London, december 28.

A Reuter-ügynökség értesítése szerint a Konstantinápolyból Londonba érkezett hírek, amelyek amaz ellenjavaslatokról szólnak, amelyeket Resid pasa ma fog a békekonferencia elé terjeszteni, a szövetséges balkáni államok megbizottaira olyan hatást gyakoroltak, mely az elképedéssel határos. A szövetségesek delegátusai úgy vélik, hogy az ellenjavaslatok nem komolyak. Kijelentések történtek abban az irányban is, hogy a hatalmak továbbra is igen komoly tanácsokat adjanak Törökországnak, hogy mérsékelje magát. A szövetségesek igen komoly megfontolás után tették javaslataikat és nem az alkudozás szándékával. Drinápolyt a bolgárok birtokukban levőnek tekintik. Bulgária mindenképp elkészült arra, hogy bevárja amíg ezt a várat elfoglalja és sohasem fog beleegyezni, hogy az a törököké maradjon. Minden ilyen természetű komoly javaslatnak a béketárgyalás beszüntetése volna a következménye.

VISZÁLYOK A SZÖVETSÉGESEK KÖZÖTT.

Belgrád, december 28.

A „Strasa“ mai számában feltűnést keltő cikkben rámutat azokra a differenciákra, amelyek Szerbia és Bulgária között a meghódított területek felosztása körül támadtak s azon véleménynek ad kifejezést, hogy a Balkán-szövetség tagjai között szakadás van keletkezében.

Ugylátszik, hogy Szerbia és Bulgária között Monasztir birtoklásának kérdése miatt merültek fel ellentétek. Tosew bolgár követnek Pasics miniszterelnöknél tett tegnapi látogatását is ezzel hozzák kapcsolatba.

HARCOK SKUTARINÁL.

Cettinje, december 28.

A Skutariban levő török csapatok tegnap újabb kísérleteket tettek arra, hogy a szerb Zéta-divízió jobb szárnyát megkeuljék. A szerbek meghiusították a támadást és Hasszán Riza bégnek, Skutari parancsnokának a német konzulátus közvetítésével megüzenték, hogyha a törökök be nem tartják a megkötött fegyverszünetet, Montenegró és Szerbia a Skutariban levő törököket nem hadviselő félnek, hanem szökevényeknek tekintenek és így is bánnak velük.

HAZATÉRNEK A FRANCIA HADIHAJÓK.

Konstantinápoly, december 28.

Párisból az a parancs jött az itt állomásozó francia hajórajhoz, hogy a hadihajók

azonnal térjenek vissza. Csak a Leon Gambetta marad itt addig, míg a Göben német páncélos is el nem távozik.

EGY OROSZ HADTEST MOZGÓSÍTÁSA.

Berlin, december 28.

A Vorwaerts-nek jelentik Pétervárról: A tizedik hadtestet, amelynek csapatai a peltavai, charkovi kormányzóság területén vannak helyőrségen, december huszadikán (6-naptár szerint) mozgósítani fogják. A behívott tartalékosok az 1907., 1908. és 1909. évi korosztályokból valók. Azok a tényleges szolgáló katonák, akiknek már az idén ősszel szabadságra kellett volna menniök, továbbra is bennmaradnak. A tizedik hadtest egy része a wohynai kormányzóságba megy, közel az osztrák határhoz. A hadtest élélmény- és lőszerkészletét kiegészítették, a train össze van csomagolva, hogy az első parancsra a katonai vonatok elindulhassanak.

HIREK

*

— **A miniszterelnök a királynál.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Lukács László miniszterelnök ma egyegyed 11 órakor utazott Schönbrunnba, ahol a király egy órahosszat tartó kihallgatáson fogadta. Öfelsége jóváhagyta, hogy Lukács László miniszterelnök a képviselőház elé terjessze a választójogi törvényjavaslatot, mire a miniszterelnök azonnal megtette az intézkedéseket a Háznak 31-re való összehívására. Ezen az országgyűlésen Lukács László hosszabb beszédet fog mondani. A miniszterelnök kihallgatás után a külügyminiszeri palotába hajtatott, ahol hosszabb ideig maradt. Mind ezek után a Neues Wiener Tageblatt tudósítóját fogadta, akivel a jövő év programjáról beszélgetett.

— **A főispán a Tátrában.** Domahidy Elemér főispán a napokban Tátra-Lomnicra utazott, ahonnan csak a jövő hét végén tér vissza.

— **A főszámvevő állapota.** Nagy József Debrecen város főszámvevője fölépült betegségeből, tisztelgett a polgármesternél és bejelentette, hogy már a legközelebb elfoglalja hivatalát.

— **Uj joggyakornok a bíróságnál.** Porubszky Jenő kir. ítélőtáblai elnök Tamáska Lőrinc dr. nyiregyházi ügyvédjelöltet a debreceni ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

— **A Magyar Városok Országos Kongresszusa helyi tudósítója.** A Magyar Városok Országos Kongresszusa fölkérte a városokat, hogy az események gyorsabb tudósítására tekintettel helyi tudósítókat nevezzenek meg. Debrecen város helyi tudósítójául Vargha Elemér drt nevezte meg.

— **A kamarai tagválasztások.** A kereskedelemügyi miniszter leiratban felhívta a várost, hogy a kereskedelmi és iparkamarai központi bizottságot újból alakítsa, mivel annak működési ideje már szeptemberben lejárt. A tanács intézkedett is ez ügyben. Elnöke Rostás István főkapitány, tagjai a kereskedők közül Csanak József, Kontsek Géza és Szabó Miklós, az iparosok közül pedig Dávidházy Kálmán, Piros Béla és Scherly Ede lettek.

— **Eljegyzés.** Nagy Albert leánvát Margitot eljegyezte Szőke Béla Szatmárról. (Külön értesítés helyett.)

— **Változás egy pénzüzet vezetőségében.** A debreceni Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete kimondta, hogy az intézet ügyvezetését más kezekbe adja át és más formákban intézi tovább. Ezért Thieszen Arthur ügyvezető igazgatót az igazgatóság állásától fölmentette, miután a jelenlegi mostoha viszonyok nem engedik meg nagyobb igazgatói fizetések adását. Az ügyvezetést egy igazgató-bizottság vette át, amely honorariumot nem kap. Értesülésünk szerint Thieszen Arthur e határozatokba nem nyugodott bele, az ügyvezetői igazgatói állásra jogot formál és így az intézetet perelni fogja.

— **A közkórház kölcsöne.** Megirtuk annakidején, hogy a városi közgyűlés a kórház részére 95 ezer korona kölcsönt szavazott meg. A tanács ezt a határozatát kormányhatósági jóváhagyás végett most oly kérelemmel terjeszteti föl, hogy az ápolási díjakat napi 2 korona 26 fillérre emelhessek, hogy az így befolyó többletből kamatfizetési és egyéb kötelezettségeinek eleget tehessen a kórház.

— **Felfüggesztett ügyvéd.** A debreceni ügyvédi kamara Kántor Mihály gávai, majd tiszalöki ügyvédet, szabálytalanságok miatt az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztette.

— **Aranyérem baromfiakért.** Nagy Lajos Debrecen-város kiadója a napokban Budapestén megtartott Országos baromfi-kiállításon hizott baromfiával aranyérmet nyert.

— **Pincetüz.** A mai nap folyamán József kir. herceg-utca 12. sz. ház pincéjében eddig ismeretlen okokból meggyuladt egy fászlada, de mielőtt még nagyobb baj lett volna észrevették és eloltották.

— **Köszönetnyilvánítás.** A debreceni evang. Fülléregylet hálás köszönetet mond azon nemes szívű gyermekbarátoknak, kik a karácsonyfája javára szives adományait hozzájuttatni sziveskedtek: Bódogh Gyula mézest, Erovits Gyula 2 kor., dr. Galánfy János 5 kor., Ganofszy Lajos 60 db. narancsot, Géresi Kálmánné 10 kor., Gulyás Lajos 2 kor., Harmathy Pál 10 db. könyvet, Havass Kálmánné 4 kor. és saloncukorkákat, Lovass Ilonka 4 kor., Mayer Jánosné 10 kor., dr. Nagy Lajosné 5 kor., Nyiri Gézané 5 kor., dr. Öreg Béla 5 kor., Stegmüller Árpádné 5 kor., Váray József 4 doboz cukorkát és fadiszt, Löwe Ernő karácsonyfára 5 kor. és gyermekruházásra 5 kor.

— **Téli fürdőélet Pöstyénben.** A hosszabb tartózkodásra és kurahasználatra legutóbbi napokban Pöstyén téli fürdőpalotájába, a Thormis Palaceba érkezett vendégek között szerepelnek többek között: Saldern-Wilsnach Achim báró Berlinből, nagyméltóságú von Cleve Lajos tábornagy Darmstadtból, Tatovici Constantin nagybirtokos és családja Focsaniból (Románia), Baker Charles ügyvéd New-Yorkból, Vasdinnyi Pál kir. főmérnök Budapestről stb.

— **Házasságkötések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál folyó hó 21-én délután 4 órától kezdődőleg folyó hó 28-án délután 4 óráig a következő házasságok kötettek: Dalmi Sándor—Budai Erzsébet, Szirmai Lajos—Luchs Gizella Mária, Marján Gábor—Kovács Róza, Dr. Fülöp Dávid Dezső—Ungerlied Etelka, Mocsári Ferenc—Várad Erzsébet, Nagy Ferenc—Ujfalusi Erzsébet, Szatmári István—Imre Mária, Nemes Ferenc—Kristóf Julianna, Csicsér András—Sütő Eszter, Kerekes Sándor—Forgách Julianna.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vérhonyónál, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyvíz.

Kapható ásványvízforrásokban és gyógyszerárakban.

SCHULTES AGOST

Szinye-Lipócai Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

lélek és ezért az önmegismerést írta elő, ami a platói filozófia tanítása volt.

Ruskin sok szépet, sok jót hirdetett. Amikor az iskoláról beszél, hasonló a szív életének kiváló írójához: Edmondo d'Amicishez, aki az iskoláról azt mondja, hogy a „lélek kenyere.” Ruskin így szól: „Az iskola kenyere, ruhát, ha kell lakást is adjon a gyermekeknek, de egyet mindnek: *fejvert és kalapácsot küzdésre és munkára és ideákat az örömeire.*”

Mindebből láthatjuk, hogy Ruskin költő volt, mert akkor, midőn emberi életet a jövő színeivel festette, mindezt csak a maga érzelmi religióján a saját subjektivitásán tudja átlátni. S amikor úgy dolgozott az emberek milliói sorsának érdekében, mindig tudta azt, hogy az ő nemzetgazdasági, esztétikai és pedagógiai eszméi olyanok, melyek nemcsak elméletek, nemcsak utópiák, hanem gyakorlati értékük is van.

Ruskin szerette a természetet, ezért is magyarázható meg a minden szépért való rajongása. Amint manapság már számos pedagógus, úgy Ruskin már a múlt században akarta a lélek érzékenységét és a természet szeretetét az ember értékpróbájává tenni. A családi, a házas, a praktikus nevelést, amit manapság oly nagyon hirdetnek politikusok pedagógusok, Ruskinnak mindez már a múlt évszázadban volt eszméje.

A nőt a társadalom egyazon tagjának tekintik a férfival szemben és ezért azt akarja, hogy ép oly része legyen e nemnek is a társadalmi munkában és életben, mint a férfi nemnek: „ne legyen a nő elkénveztetett baba.” Majd hangoztatja a koedukációt, a férfi és nő nem együttes tanítását, mondván, ne csak a bálteremben legyen együtt e két fiatalság, hanem szükségből és sua sponte is.

A szociológiának rendes tárgyként való tanítását is hangoztatja, hogy ennek alapján az emberek megismerjék valójában a társadalmat és annak minden berendezését.

A nagy tudós azonban, amidőn így az emberi nem jobb jövőjét óhajtja, számol minden alkalommal az emberek különböző fizikai és pszichikai fejlődésével és ekkor mondja ki a nevelés és tanítás legszebb és legigazibb methodusát, amely szerint: „Az egyik ember achát, annak a képzése, hogy csiszolják, a másik tölgy, ezt ki kell szárítani, emez pala, az csak a fészítésnek enged, amaz agyag, melyet formálni kell.

S amidőn Ruskin elvetette a modern pedagógia eme nemes csiráit, mindezek nemes hajtásokká lettek Angliában, Amerikában, majd Németországban. A theoria testet ölt, létrejönnek a munkás szakszervezetek, amelyek a munkások testi és lelki szükségleteinek kivására törekedtek és ez időtől kezdve Ruskin tanításai alapján minden angol megtanulja szeretni testvérét: a munkást!!

Ime a Toynber Hall, az Oxford Hous, a munkás tanításnak centrumai lesznek.

S mivel „a kor folyam, amely visz, vagy elmerit” uszója, az egyén megérti az eszméket, a ruskini nemes nagyra törő ideákat s igyekszik mindezt megvalósítani! Hiszen Ruskin a múltban a jövő alapjait rakta le, amelyeken a jelen templomot épít az emberi fejlődés számára.

László Béla.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap, vasárnap a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Demeter Gyula s.-lelkész, délután Csűry István hittanhallgató, Kistemplomban 9 órakor Hajdu Gyula s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Gáborjáni Szabó Gábor s.-lelkész, délután Zámory Sándor hittanhallgató, Ispotályi templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, délután Fekesházy Jenő hittanhall-

gató, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapó-kerti imaházban Kovács János vallás-oktató lelkész, a Homokkerti imaházban Boér Károly vallás-oktató lelkész.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Szeberényi Lajos segédlelkész végzi az istentiszteletet.

Színház

HETI MŰSOR:

VASÁRNAP: *Farkas*, játék. (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: *Este Hit és haza*, népdrama. — (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: *Brezeda ur*, bohózat. (C bérlet.)

KEDD: Délután *Éva*, operett. 4 órai kezdettel, mérsékelt helyárrakkal. (Bérletszünet.)

KEDD: *Este Nines előadás.*

SZERDA: Délután *Próbaházasság*, népszínmű. (Bérletszünet.)

SZERDA: Délután *Ujévi vigestély*. A színtársulat összes tagjainak közreműködésével. (Bérletszünet.)

CSÜTÖRTÖK: *Kis gróf*, operett. Kormos Ferenc újonnan szerződött tag felléptével. (A bérlet.)

PÉNTEK: *Éva*, operett. (B bérlet.)

SZOMBAT: *Erős láncok*, vígjáték. Ujdonság. (C bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Trenck báró*, operett. (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: *Este Erős láncok*, vígjáték. — (Kisbérlet.)

Hittérítési szakestély. Hiába, már ebből kinőttünk. Mert, hogy megtudjuk azt, hogy „ami se hideg, se meleg, az az Urnak nem kedves” hát nem három súlyos nehéz felvonáson át akarjuk ezt hallani, hanem a templomban. Hogy az Urnak kedvesek legyünk, akkor vagy kizárólag melegnek, vagy minden egyebet mellőzve, hidegnek kell lennünk. Tehát, ha felmelegszünk, vagy kihűlünk, akkor igen jó dolgot cselekszünk, ha ellenben langyosak maradunk, akkor igen rosszul cselekszünk. Körülbelül ez van a Hit és Hazában, Vilmos császár, legszimpatikusabb szövetségesünk kedvenc darabjában. Ehez aztán hozzá kell tenni egy nem parkkal borított földet, amelyből derék bibliák szedhetők elő és egy szökőkutat, amely se nem szökik, se nem kut, ellenben valami pecsenyesisérgés féle idegrabló hangokkal öl egy felvonáson át és kész. Az egész kinos esetben Vajda Ilonkát sajnáltam legjobban. Egy kis fücskát játszott gyermekruhában. Halasi Mariska járt legjobban, már az első felvonásban elhalt a darabból. A többiek szép lassan, ki előbb, ki később, de mindnyájan elhaltak. **Lais.**

Vasárnapi előadások. Vasárnap a szokott két előadás lesz. Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal a „Farkas” kerül színre. Molnár Ferenc óriási sikerű játéka, mely Bécsben a Burg Theaterben fényes sikert aratott. Este „Hit és Haza” népdrama, mely a középkori reformáció üldözését megrendítő drámai jelenetekben tárgyalja.

Uj táncos művész szerződötése. Az igazgatóságnak sikerült szerződötetni Kormos Ferencet, a vidék legjobb táncos művészt, kit általánosan „gummi embernek” neveznek. Nevezett művész csütörtökön január 2-án lép fel a „Kis gróf” operettben.

Ujévi előadások. Az igazgatóság az ujévi előadásokat a következőleg állapította meg. Kedden szilveszter délutánján mérsékelt helyárrakkal délután 4 órakor „Éva” nagy operett kerül színre. Este nem lesz előadás. Szerdán ujév napján két előadás

lesz. Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal „Próba házasság” kitünő népszínmű kerül színre. Este bérletszünetben I. Ujévi üdvözlés. II. „Vigestély” az egész társulat közreműködésével. Ezen estén lesz, ballet, magán számok, különféle táncok, tréfák, kis bohózatok. Perczel nővérek ez estén egy egészen új táncot fognak bemutatni.

Folytonos bemenet! Telefon 762.

A B Ü N.

Dráma 2 felvonásban.

Hétfőn, kedden nagy szilveszteri előadás:

ÖRÖK TANULSÁG.

Társadalmi színmű 4 felvonásban.

És a remek két órás műsor.

Uj ösvények felé

Debrecen és a városi párt

A városi párt legutóbb tartott értekezletén egyhanguan és lelkesedéssel mondta ki, hogy szervezkedni fog és igyekszik munkálkodásának körébe a város minden polgárát bevonni. Jánosi Zoltán és Márk Fjndre meggyőző szavakkal szólaltak fel a szervezkedés érdekében.

Már ekkor rámutattunk arra, hogy mennyire igazuk volt a fölshóvalóknak is, hogy e szervezkedésre a város és a polgárság érdekében milyen szükség van.

Köztudomásu, hogy a városi párt föllépésének idejére esik a város közügyeiben uralmat bitorló klikk letörése, a városi párt működésének megkezdésével függ össze a város fejlődésének megindulása. Köztudomásu, hogy a városi párt célja beolvasztani magába pártkülönbség nélkül mindenkit, aki Debrecennek fejlődését, naggyálételét, polgárainak boldogulását szíven viseli, vagy akarja. Szép, nagy célok ezek. Azonban nagy célokat csak nagy eszközökkel és nagy erővel lehet megvalósítani. Ezekkel pedig — sajnos — a városi párt ez időszert nem rendelkezik. Szervezete ma nem nyújtja azt az erőt, melyre szükség volna és amellyel kormányozni kellene a város szekerét s a mellyel azt a helyes irányban kellene tartania és amellyel ellenőriznie kellene a város vezetőségeinek munkásságát.

Kivánatos tehát a legnagyobb mértékben, hogy a szervezkedés mielőbb megtörténjen és oly sikerrel, amely a városi pártnak céljai eléréséhez az eszközöket kezébe adja. Kivánatos, hogy a városi párt, szervezkedése megértésre találjon a polgárság minden rétegében és a pártba és ezzel a város ügyeinek megbeszélésébe olyan polgárok is jussanak, akik a közgyűlésnek nem tagjai. — Hiszen az ő érdekeikről van szó és nagyon helyes dolog, hogy ha a polgárság minél közelebb jut saját ügyeinek intézéséhez és hogyha a közgyűlésnek tagjai a polgárok részéről minél közvetlenebbül értesülnek a polgárság kívánságairól. Végül kivánatos volna, hogy eltűnjön teljesen minden politikai gondolat és árnyalat a közgyűlési teremből, a közügyek intézéséből, aminek legmegbízhatóbb jele az volna, ha a függetlenségi párt tagjai maguk is részt vennének a városi párt megerősítésében amivel elérhető volna a maga teljességében a nagy cél, az országos politika kizárása mellett egy olyan hatalmas városi pártegység megeremtése, amelynek

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK!

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz-utca 63.

Telefon szám: Fűzlet 11-57. sz. Fióküzlet 732. sz

egyedüli célja, feladata volna a város ügyeit a legjobb irányban vezetni. Debrecent igazán nagyra tenni.

Mindennek megindítója és alapja a most említett szervezkedés lesz. Erős központi szervezetet kell teremteni és aztán ide kell bevonnai a közel és távolfekvő részeket is. — Hisszük, hogy a városi párt vezetősége amelyen egyhanguan mondta ki a szervezkedést, éppen olyan lelkesedéssel, erővel és gyorsasággal fogja azt keresztül is vinni.

A balkán bonyodalom

Ellentétek a szövetségesek között

A balkáni bonyodalom legutóbbi eseményeiről a következő táviratok számolnak be:

A TÖRÖK ELLENJAVASLATOK.

London, december 28.

A Reuter-ügynökség értesítése szerint a Konstantinápolyból Londonba érkezett hírek, amelyek amaz ellenjavaslatokról szólnak, amelyeket Resid pasa ma fog a békekonferencia elé terjeszteni, a szövetséges balkáni államok megbizottaira olyan hatást gyakoroltak, mely az elképedéssel határos. A szövetségesek delegátusai úgy vélik, hogy az ellenjavaslatok nem komolyak. Kijelentések történtek abban az irányban is, hogy a hatalmak továbbra is igen komoly tanácsokat adjanak Törökországnak, hogy mérsékelje magát. A szövetségesek igen komoly megfontolás után tették javaslataikat és nem az alkudozás szándékával. Drinápolyt a bolgárok birtokukban levőnek tekintik. Bulgária mindenképp elkészült arra, hogy bevérdje amíg ezt a várat elfoglalja és sohasem fog belegeyezni, hogy az a törököké maradjon. Minden ilyen természetű komoly javaslatnak a béketárgyalás beszüntetése volna a következménye.

VISZÁLYOK A SZÖVETSÉGESEK KÖZÖTT.

Belgrád, december 28.

A „Strasa“ mai számában feltűnést keltő cikkben rámutat azokra a differenciákra, amelyek Szerbia és Bulgária között a meghódított területek felosztása körül támadtak s azon vélemények ad kifejezést, hogy a Balkán-szövetség tagjai között szakadás van keletkezében.

Ugylátszik, hogy Szerbia és Bulgária között Monasztir birtoklásának kérdése miatt merültek fel ellentétek. Tosew bolgár követnek Pasics miniszterelnöknel tett tegnapi látogatását is ezzel hozzák kapcsolatba.

HARCOK SKUTARINÁL.

Cettinje, december 28.

A Skutariban levő török csapatok tegnap újabb kísérleteket tettek arra, hogy a szerb Zéta-divízió jobb szárnyát megkeuljék. A szerbek megghusították a támadást és Hasszán Riza bégnek, Skutari parancsnokának a német konzulátus közvetítésével megüzenték, hogyha a törökök be nem tartják a megkötött fegyverszünetet, Montenegró és Szerbia a Skutariban lévő törököket nem hadviselő félnek, hanem szökevényeknek tekintenek és így is bánnak velük.

HAZATÉRNEK A FRANCIA HADIHAJÓK.

Konstantinápoly, december 28.

Párisból az a parancs jött az itt állomásozó francia hajórajhoz, hogy a hadihajók

azonnal térjenek vissza. Csak a Leon Gambetta marad itt addig, míg a Göben német páncélos is el nem távozik.

EGY OROSZ HADTEST MOZGÓSÍTÁSA.

Berlin, december 28.

A Vorwaerts-nek jelentik Pétervárról: A tizedik hadtestet, amelynek csapatai a peltavai, charkovi kormányzóság területén vannak helyőrségen, december huszadikán (6-naptár szerint) mozgósítani fogják. A behívott tartalékosok az 1907., 1908. és 1909. évi korosztályokból valók. Azok a tényleges szolgálatu katonák, akiknek már az idén ősszel szabadságra kellett volna menniök, továbbra is bennmaradnak. A tizedik hadtest egy része a wlohynai kormányzóságba megy, közel az osztrák határhoz. A hadtest élelmi- és lőszerkészletét kiegészítették, a train össze van csomagolva, hogy az első parancsra a katonai vonatok elindulhassanak.

HIREK

*

— **A miniszterelnök a királynál.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Lukács László miniszterelnök ma egyegyed 11 órakor utazott Schönbrunnba, ahol a király egy órahosszat tartó kihallgatáson fogadta. Ófelsége jóváhagyta, hogy Lukács László miniszterelnök a képviselőház elé terjessze a választójogi törvényjavaslatot, mire a miniszterelnök azonnal megtette az intézkedéseket a Háznak 31-re való összehívására. Ezen az országgyűlésen Lukács László hosszabb beszédet fog mondani. A miniszterelnök kihallgatás után a külügyminiszeri palotába hajtatott, ahol hosszabb ideig maradt. Mindezek után a Neues Wiener Tageblatt tudósítóját fogadta, akivel a jövő év programjáról beszélgetett.

— **A főispán a Tátrában.** Domahidy Elemér főispán a napokban Tátra-Lomnicra utazott, ahonnan csak a jövő hét végén tér vissza.

— **A főszámvevő állapota.** Nagy József Debrecen város főszámvevője fölépült betegségéből, tisztelgett a polgármesternél és bejelentette, hogy már a legközelebb elfoglalja hivatalát.

— **Uj joggyakornok a bíróságnál.** Porubszky Jenő kir. ítélőtáblai elnök Tamáska Lőrinc dr. nyiregyházi ügyvédjelöltet a debreceni ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

— **A Magyar Városok Országos Kongresszusa helyi tudósítója.** A Magyar Városok Országos Kongresszusa fölkérte a városokat, hogy az események gyorsabb tudósítására tekintettel helyi tudósítókat nevezzenek meg. Debrecen város helyi tudósítójaul Vargha Elemér drt nevezte meg.

— **A kamarai tagválasztások.** A kereskedelmi miniszter leiratban felhívta a várost, hogy a kereskedelmi és iparkamarai központi bizottságot újból alakítsa, mivel annak működési ideje már szeptemberben lejárt. A tanács intézkedett is ez ügyben. Elnöke Rostás István főkapitány, tagjai a kereskedők közül Csanak József, Kontsek Géza és Szabó Miklós, az iparosok közül pedig Dávidházy Kálmán, Piros Béla és Scherly Ede lettek.

— **Eljegyzés.** Nagy Albert leányát Margitot eljegyezte Szöke Béla Szatmárról. (Külön értesítés helyett.)

— **Változás egy pénzintézet vezetőségében.** A debreceni Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete kimondta, hogy az intézet ügyvezetését más kezekbe adja át és más formákban intézi tovább. Ezért Thieszen Arthur ügyvezető igazgatót az igazgatóság állásától fölmentette, miután a jelenlegi mostoha viszonyok nem engedik meg nagyobb igazgatói fizetések adását. Az ügyvezetést egy igazgató-bizottság vette át, amely honoráriumot nem kap. Értesülésünk szerint Thieszen Arthur e határozatokba nem nyugodott bele, az ügyvezetői igazgatói állásra jogot formál és így az intézetet perelni fogja.

— **A közkórház kölcsöne.** Megirtuk annakidején, hogy a városi közgyűlés a kórház részére 95 ezer korona kölcsönt szavazott meg. A tanács ezt a határozatát kormányhatósági jóváhagyás végett most oly kérelemmel terjeszteti föl, hogy az ápolási díjakat napi 2 korona 26 fillérre emelhessék, hogy az így befolyó többletből kamatfizetési és egyéb kötelezettségeinek eleget tehesen a kórház.

— **Felfüggesztett ügyvéd.** A debreceni ügyvédi kamara Kántor Mihály gávai, majd tiszalöki ügyvédet, szabálytalanságok miatt az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztette.

— **Aranyérem baromfiakért.** Nagy Lajos Debrecen-város kiadója a napokban Budapesten megtartott Országos baromfi-kiállításon hízott baromfiival aranyérmert nyert.

— **Pincetűz.** A mai nap folyamán József kir. herceg-utca 12. sz. ház pincéjében eddig ismeretlen okokból meggyuladt egy fászlada, de mielőtt még nagyobb baj lett volna észrevették és eloltották.

— **Köszönetnyilvánítás.** A debreceni evang. Fülléregylet hálás köszönetet mond azon nemes szívű gyermekbarátoknak, kik a karácsonyfája javára szíves adományait hozzájuttatni sziveskedtek: Bódogh Gyula mézest, Erovits Gyula 2 kor., dr. Galánfy János 5 kor., Ganofszy Lajos 60 db. narancsot, Géresi Kálmán 10 kor., Gulyás Lajos 2 kor., Harmathy Pál 10 db. könyvet, Havass Kálmán 4 kor. és saloncucorkákat, Lovass Ilonka 4 kor., Mayer Jánosné 10 kor., dr. Nagy Lajosné 5 kor., Nyiri Gézné 5 kor., dr. Öreg Béla 5 kor., Stegmüller Árpádné 5 kor., Váray József 4 doboz cukorkát és fadiszt, Löwe Ernő karácsonyfára 5 kor. és gyermekruházásra 5 kor.

— **Téli fürdőélet Pöstyénben.** A hosszabb tartózkodásra és kurahasználatra legutóbbi napokban Pöstyén téli fürdőpalotájába, a Thormis Palaceba érkezett vendégek között szerepelnek többek között: Saldern-Wilsnach Achim báró Berlinből, nagyméltóságú von Cleve Lajos tábornokszernagy Darmstadtból, Tatovici Constantin nagybírtokos és családja Focsaniból (Románia), Baker Charles ügyvéd New-Yorkból, Vasdinyei Pál kir. főmérnök Budapestről stb.

— **Házasságkötések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál folyó hó 21-én délután 4 órától kezdődőleg folyó hó 28-án délután 4 óráig a következő házasságok kötöttek: Dalmi Sándor—Budai Erzsébet, Szirmai Lajos—Luchs Gizella Mária, Marján Gábor—Kovács Róza, Dr. Fülöp Dávid Dezső—Ungerlied Etelka, Mocsári Ferenc—Várad Erzsébet, Nagy Ferenc—Ujfalusi Erzsébet, Szatmári István—Imre Mária, Nemes Ferenc—Kristóf Julianna, Csicsér András—Sütő Eszter, Kerekes Sándor—Forgách Julianna.

SALVATOR

kiváló bór- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajknál, köszvényénél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzőszervi hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES AGOST

Sainya-Lipócai Salvatorforrás-vállalat
Budapest, V. Rudolf-szajpart 2.

— **Kossuth Ferenc állapota.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A nagybeteg pártvezér a tegnapi éjszakát aránylag nyugodtan töltötte. Bár gyenge, de láza nincs. Orvosai ma délelőtt újból megvizsgálták és továbbra is nagy nyugalmat ajánlottak neki. Kossuth Ferenc állapotában, orvosai véleménye szerint, a lassu javulás jelei mutatkoznak.

— **Baleset munkaközben.** Kovács Lajos 32 éves napszámos, Kerekes-telepi lakos, ki a Máv, gépjavitó-műhelyben folyamatban levő építkezési munkálatoknál dolgozik, hét-főn délután 4 társával a vastetőhöz szükséges vasvágányokat hordta. Mikor a pályakocsiról az egyik vassint vállakra akarták emelni, társai nem tudták azt erősen tartani s így a vassin egyik vége Kovács Lajos válláról a balcsipőjére esett s azt összezúzta. Kovács ma sérülésével fölvetette magát a közkórházba. A rendőrség kihallgatta.

— **Mozi a községi tanácsteremben.** Csongrádról jelenti: A község közgyűlése a múlt hónapban elhatározta, hogy a község jövedelmeinek gyarapítására községi kezelésben mozi állít fel. A mozi, melyet ideiglenesen az új épület elkészültéig a községi tanácsteremben helyeztek el, karácsony másodnapján megnyitott és mindjárt az első nap, az alacsony helyárak mellett is több mint 200 korona tiszta jövedelmet hozott. Az előljáróság reméli, hogy az új vállalkozás évente 12—15 ezer koronát fog jövedelmezni Csongrádnak.

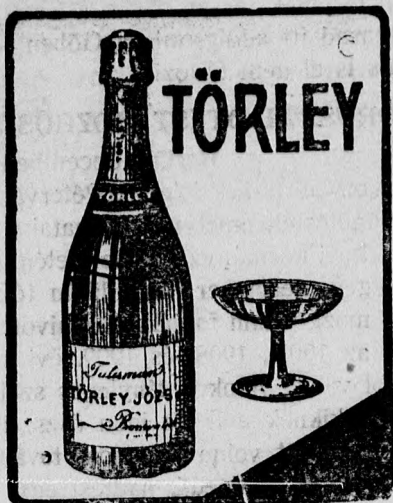
— **Lopás a terraszról.** Özv. Üveges Sándorné Darabos-utca 35. sz. alatti lakos panaszt tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, ki folyó hó 27-én este terraszáról 12—14 korona értékű kimosott ruhát elloptott. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

— **Gazdát cserélt baromfiak.** Özvegy Meinertz Lajosné Varga-utca 10. sz. alatti lakos panaszt tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki baromfiketrecéből 2 darab tyukot elloptott. A rendőrség a tyukhusszerető tolvajt keresi.

— **Menyasszonyok, vőlegények.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál folyó hó 21-én délután 4 órától kezdődőleg folyó hó 28-án délután 4 óráig a következő eljegyzéseket jelentették be: Kovács Ferenc—Kardos Margit, Simka János—Szabó Róza, Bordás Mihály—Nagy Amália, Körhöny Mihály—Balogh Eszter, Fábán Lajos—Kerékgyártó Ágnes, Drescher József—Hübner Mária, Mészáros József—Missurai Leopoldina, Postás Mihály—Németh Juliánna.

— **Találtatott egy — pokróc.** Téglás községe pár nap előtt nagy szenzációra virradt. Bent a községben találtak egy — uramfia, ilyen csoda még nem történt Téglán — kék csikos, sötétszürke — pokrócot. Nosza, azonnal kihirdették, hogy mi és milyen tárgy találtatott, hozzáfűzve a kihirdetéshez azt a kommentárt, hogy igazolt tulajdonosa átveheti. Minthogy pedig a pokróc igazolt tulajdonosa vagy restel, vagy szégyenel tulajdonáért jelentkezni, hát ismét világgá bocsátanak egy hirdetést a pokrócügyben, az előbbiekhöz még azt fűzve hozzá, hogy ha netalán tulajdonosa nem jelentkezik f. évi december 30-ig, úgy 1913. január 12-én délelőtt 9 órakor árverést tartanak a pokrócra.

— **Öngyilkos cselédleány.** A nagyváradi rendőrség ma este táviratilag értesítette a debreceni rendőrséget, hogy Csendes Zsófia 26 éves debreceni cselédleány Nagyváradon a Körösbe ölte magát. Kérte értesítsék erről a leány szüleit, hogy vasárnap délután 3 óra kor tartandó temetésén jelen lehessenek. A rendőrség a megkeresésnek eleget is tett s kinyomozta a leány hozzátartozóit. Megállapította, hogy az öngyilkos leánynak csak özvegy anyja van, aki a Kerekes-telepen lakik. Lesújtva értesült leánya tragédiájáról, akinek temetésére hozzátartozóival együtt még az éjjel elutazott Nagyváradra.

— **Házastársat — 10 koronáért.** B. Sz. hajduhadházi lakos panaszt tett a rendőrségen W. S. debreceni lakos ellen, ki azon ürügy alatt, hogy ő házasságközvetítő, házastársat ajánlott panaszosnak s a költségekre 10 korona előleget vett fel. Tenni azonban semmit sem tett és a 10 korona előleget sem hajlandó visszaadni. A rendőrség W. S. ellen az eljárást folyamatba tette.

— **Kugler cukorkák főraktára** karácsony és újévre legalkalmasabb ajándék. Naponta friss küldemény érkezik Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében.

— **Népesedés.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál folyó hó 21-én délután 4 órától kezdődőleg folyó hó 28-án délután 4 óráig 33 halálesetet, 56 születést és 1 halvaszületést jelentettek be. A természetes szaporulat tehát 23.

Miért kedvelik

a háziasszonyok annyira a „Valódi“ kassai :Franck:ot? Csakis a finom, erőteljes és az aransárga kávé miatt. Ép úgy a felül nem mult kiadósága is az, mely a legértékesebb kávépótlékká teszi.

Védjegye a :kávédaráló:.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál folyó hó 27-én délután 4 órától kezdődőleg folyó hó 28-án délután 4 óráig a következő haláleseteket jelentették be: Harangozó Juliánna ref. 1 hónapos, Váradi Sándor ref. 65 éves, özv. Varga Istvánné Bakó Sára ref. 74 éves, Teremi János ref. 51 éves, Kazinci Béla ref. 76 éves, Gömöri Istvánné Pataki Zsuzsanna ref. 60 éves.

— **Fischbein Jenő** sör, bor, pezsgő és ásványvíz nagykereskedő, Debreczen, Hatvan-utca 30. (Telefon 10—51.), ajánlja az ünnepekre elsőrendű sör- és pezsgő gyártmányait, kitűnő üvegezett fehér- és vörös borait. Házhöz szállítás kicsinyben és nagyban.

— **Pénztáros kisasszonyt,** valamint egy bolti szolgát keresünk. Hegedüs és Sándor, Kossuth-utca.

„József Főherceg Szálló“
BUDAPEST.
Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3 K-tól feljebb. Gőzfűtés, lift. Intányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.
VIII., BAROSS-TÉR 2. SZÁM.

— **Üzlethelyiség** Piac-utca 75. szám a február 1-től kiadó. Értekezhetni dr. Kardos Samu irodájában Nemessel.

— **Dr. Katona Mihály** sárosdataki homeopata orvos ismét rendel Debreczenben, január hó 3-án, pénteken egész nap és 4-én, szombat délelőtt 11 óráig Darabos-utca 55. sz. alatt, ahol különösen tüdő- és gyomorbetegségek számosan látogatják a sikeres gyógyításairól híres orvost.

Álmatlanság.

Semmi sem teszi annyira tönkre az egészséget, mint álmatlan éjszakák.

Egy szernek sincs oly nagy sikere, mint dr. **Ray Nervolj**-ának. Lecsillapítja az ideget és üdítő álmat hoz, mely mindenkoron minden betegnek jótétemény.

Tisztelendő Paulsen János plébános (Kropp) azt írja: „Dr. Ray Nervolja mint alvószer nagyszerűen bevált“.

Lengyel, iskolaigazgató (Liptóújvár) azt írja: „Dr. Ray Nervolja kitűnően hatott és legmelegebben ajánlom“.

Dr. Ray Nervolja ára palackonként 5 K. Kapható a gyógyszerüzletekben. Főle-rakat: Török József gyógyszerüzlet, Budapest, VI., Király-utca 12.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	767—
Osztrák hitel	597 50
4 százalékos koronajáradék	82 75
Államvasút	659—
Jelzálogbank	402—
Rimamurányi	666 50
Salgótarjáni	89—
Közmű vasút	689 25

Irányszat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5¹²/₁₆ %, Berlin 6 % London 4³/₄ %.

Budapesti gabonátőzsde.

Svava K. (Strasser és König) febr. bírómányos távirati jelentése	
Szua októberre	—
1913. áprillisa	11.75
Róza 1913. „	10.15
Zab 1913. „	11.54
Tengeri 1913. év május	7.38
„ júliusa	7.49
Tengeri augusztusra	—
Tengeri	—

Készárú 5-tel drágább.

Fekbérmentesítő. A máv. debreceni üzletvezetősége a következőket közli a szállító közönséggel: Értesítjük a t. szállító közönséget, hogy a f. évi november hó 23-án kelt 43463—1912. számú hirdetményünkkel életbeléptetett megszorító intézkedéseket f. évi december hó 28-áig (bezárólag) tartjuk érvényben. — F. évi december hó 29-ikével kezdődő érvényességgel pedig a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak f. évi június hó 14-én kelt 43309/III. sz. rendeletében nyert felhatalmazás alapján az áruforgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében a következő megszorításokat léptetjük életbe. A Debreczen állomáson leadásra kerülő minden néven nevezhető teherárúkat után a fekbérmentes időt 48. órában állapítjuk meg. Ezen intézkedés alól csak a posta utján értesített küldemények képeznek kivételt, amennyiben az ily árú fekbérmentes idejét 48 órával meghosszabbítva 96 órában szabjuk meg. Ezzel kapcsolatosan a gyorsárúkat után fizetendő 100 kg.-kénti 10 filléres fekbér egységtételt 20 fillérré, a fedett kocsiban szállítandó teherárúkat után 100 kg.-ként fizetendő 6 filléres fekbér egységtételt 12 fillérré, a nyitott kocsiban szállítandó teherárúkat után megállapított 100 kg.-kénti 2 filléres fekbér egységtételt pedig 4 fillérré, tehát mindeniket a díj-szabás szerint megállapított illetékek kétszeresére felemeljük. Önként értendő, hogy azon szállítmányokra, melyek raktározásáért díj-szabás szerint magasabb fekbért kell fizetni, illetve a melyekre a fentiek-nél rövidebb fekbérmentes idő van megállapítva, jelen intézkedésünk nem vonatkozik. Debreczen, 1912. december hó 26. Az üzletvezetőség.

10 szög 50 fillér,
szóval minden szó
5 fillér, a legkisebb
hirdetés 50 L.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szer-
dett minden szó 10
fill. Apró hirdetések
előre fizetendők.

Levelezés

Házassulandók figyelmébe! Férjet keresnek: 28 éves vagyonos, csinos orosz hölgy, 22 éves német árva 400,000 korona vagyonnal, 18 éves egyedül álló porosz k. a. 100 000 vagy., 38 éves független gyermektelen özvegy 120,000 kor. vagyonnal, számos vagyonos magyar hölgy, gazdag amerikai hölgyek és sok száz vagyonos hölgy Európa egyéb országaiból. Komoly érdeklődőknek (ha vagyontalanok is) díjtalan felvilágosítást ad Schlesinger, Berlin 18.

Ha ideje engedi, személyesen beszélhetünk a hét elején a háznál.

Különféle

KARLSBADI kétszeresült eredeti Sprudel vízzel készült, 1 csomag 70, vagy 35 fillérért kapható a Deutsch áru-tekben.

Gyermekjátékok, franciababák, babakocsi, hintalovak, plüss- és posztó-állatok, társjátékok, porcellánedények, chinaezüst ajándéktárgyak **legnagyobb választékban mesés olcsón, Schwarz M. L.-nél Piac-utca 52., a megyeház mellett.**

Lópochrócok, kocsitakaró-pomvák. legolcsóbban Fohn József zsáküzletében. Kereskedelmi és Iparkamara bérpalota. (A kir. törvénytörvényekkel.) Telefon 492.

Új is érdeklő! Női és férfi kabatok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vásznon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Ha szándékosan pénzt takarítani, úgy olvassa el a hirdetést. Gyermek cipők 20/25 tartós, téli bélés 2 kor. 40. Gyermek cipők 26/28 tartós, téli bélés 3 kor. Fiu és leány cipők 29/34 tartós, téli bélés 4 kor. Fiu csizma 4 kor. 40.-től feljebb. Fiu ruha 4 kor. 40.-től feljebb. A legtartósabb **lérfűző** cipők nagy választékban. Kalapok, sapkák és férfi divat cikkek nagyon olcsón **Klein Izsó** nál, Csapó-u. 18.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi- fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Történelmi tartalmu

karácsonyi, jubiláris lapunkból egyes példányok még kaphatók a kiadóhivatalban.

Uj előfizetők ezt is, a naptárt is ingyen kapják.

Egy női tróasztal és egy leher új vaságy eladó József kir. herceg-utca 21.

Ki szép és tartós c. t. óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel Falusi Károly polgári és katonai cipész mestert. Csapó-u. 41.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jóállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Eladó egy fekvő- és ülő gyermekkosci. Nyomtató-u. 14.

Gazdasági vetőmagvak olcsón beszerezhetők Fohn József zsáküzletében, Deák Ferenc-utca, az iparkamara bérpalotájában.

Welsz Ferencz gépüzemre berendezett asztalos műhelye. Modern konyha és előszoba berendezések készen is kaphatók. József kir. herceg-u. 7. Telefon 10-90.

Házak-Telkek

Bocskay-kertben 7 hold szőlő, elköltözés miatt, kedvező fizetési feltételek mellett, félholdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél. József kir. herceg-utca 33.

Állást keres

A Berta malom keres egy fűtőt január 1-re Vizsgázott előnyben részesül.

Intelligens megjelenésű elarusító felvétetik. Cim a kiadóban.

Mérlegképes

könyvelőt keres 1913 év január végére a Debreczeni Gőztégelygyár rész-tár. Üzleti érzékkel bíró fiatal-ember előnyben részesül. :: Ajánlatokat bizonyítvány - másolattal és fizetési igény-nyel Csapó-utca 4. szám, téglagyári irodába címzendők. ::

945	945	945
945	945	945
945	TELEFON: 945. SZÉN ÉS TŰZIFA legolcsóbban Szügyi Sándornál, „Hungária“-malom mellett.	945
945	945	945
945	945	945

Magyar Fém- és Lámpaárugyár

Részvénytársaság
debreczeni fiókja

Piac-utca 85.,

a Royal-szállodával szemben.

Ajánlja

az őszi idényre a legújabb stylusu

petroleumlámpáit, villany- és légszeszcillárait, valamint

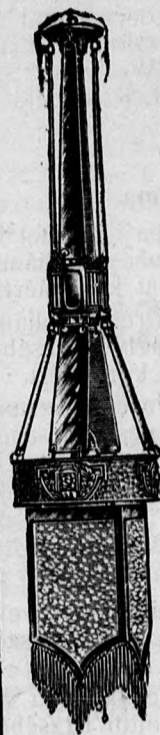
diszmutárgyait

a legolegobb kivitelű a legpazarabbig.

Hazai gyármány.

Ujdonságok megérkeztek
Valódi Királyolaj.

Kérjük a nagyérdemű közönséget, raktárunkat becses látogatásával megtisztelni.

1913. évi január hó 15-én kezdődő „Leltározás”

előtt

az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított árban szerezhetők be

Halmágyi Sámuel

fő- és fióküzletében Piac-utca.

Nagy raktár, :: dus választék

Püsch kabatok, Bundák, Raglanok, Szőrme kabatok, Pongyolák, Blouzok, estélyi ruhák, costumok és mindennemű **szőrme árukban.**

Leszállított olcsó árak minden osztályban.

Menyasszonyi kabátoknál nagy árendemény.

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Magyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójaratok

Rotterdam-Newyork-Kanada

Iroda: Budapest, VII., Thököly-ut 10.

Friedmann Sámuel
bádogos és vízvezeték-szerelő

„mühelyét áthelyezte”

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

Az új, erős divat-illatszer
rendkívüli finomság és varázslatos teljesség

Egy picinyke csöpp elégséges!
Ára 5 korona.

Kapható az összes illatszerkereskedésekben, drogériákban és jobb fodrász-üzletekben.
Georg Dralle, Bodenbach a. E.

NIGRIN
a legjobb czipókrém az egész világon. Az eddigi világhírű wiksznek vitriol nélküli gyártása is.

St. Fernolendt, Wien III.
cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári fennállás.

Megbecsülhetetlen
és megfizethetetlen gyógyszerül szolgál **rheuma, köszvény, húlé** okozta **hasogatódás, nyilallás** és **szuródásoknál** a kiváló hatása

Csillag növényessz.
Hírét és közkedveltségét különösen annak köszönheti, hogy fent nevezett bajoknál kitűnő hatása van és már rövid ideig használat után javulás és gyógyulás áll be.

Ára 70 fillér.

Gyomorgyengeség, szélgyörcs, fejfájás, köhögés, mellszorulás és több naponként előforduló bajnál **„kipróbált hatása van a”**

„Stella növény essentia fluid”-nak
1 üveg ára 40 fillér.

Mindkét kitűnő gyógyhatású szer több évi tapasztalás és kipróbálás után került forgalomba. Kiváló hatásuk rendkívül kedvelté és ismertté tette ugyanarra, hogy a legelterjedtebb házi szereknek tekinthetők.

Kapható a készítő **REICHARD SÁNDOR Csillag gyógyszer-tárában** Debreczen, Árpád-tér.

Tudja meg
a jobb közönség nagyon jól, hogy a dr. Szelényi-féle Lilliom-tejcrème és Lilliomtejszappan arcot, kezet 3 nap alatt bársonysimává és hófehérré varázsolja. Ez a köztudatba ment már át, de nem éreztelen

Debreczenben
a Kossuth Lajos gyógyszer-tárában, ahol **minden** droguista árucikk droguista áron kapható, a dr. Szelényi-féle Lilliomtejcrémet, Lilliomtejszappant, Lilliom-pudert franco küldi a magyar **nő** kedvenc pipereszereinek szétküldési rak-tára »Kossuth Lajos« gyógyszer-tár Debreczen, Piac-utca 30.

legjobb mosószer
Washall Company Wien
II. Kurzbaugasse 3.

Kapható **Friss Sándor** kereskedőnél Debreczen.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár

Nagy újévi vásár.
Elsőrendű hibátlan áruk leszálló litott olcsó árakon.

Intézet **kereskedelemtudományi** tanfolyamok részére: Mester Frigyes, az Európa határain túl ismert előbbi Kereskedelmi Akadémia Leipzig, volt tulajdonosa. Ismertetéseket ingyen küld az igazgatóság.

Tiszta agyagból készült szép piros **cserép, fali tégl** és legszebb nyersfalazati és **kémény-tégla**

csak a **Karczagi agyagiparnál** Karczagon szereshető be.

Hol lehet?
olcsón és jól bevásárolni?

Csakis a **KISTEMPLOM-BAZÁRBAN**
Rózsánál:

Szil peluches kabát	100 K
Hosszu bársony kabát	50 K
Rövid	30 K
Hymalaja Raglán legfinomabb	40 K
Angol double kabát	28 K
Szines Raglán	16 K
Backfisch Raglán minden színben	14 K
Gyermekkabát Raglán minden színben	11 K

Nagy választék női kalapokban.
„Mona Lisa” minden színben csak 5 korona. Puha filc bársony kalapok 10 korona.
Óriási választék posztó-, selyem és bársony bluzokban.

Ujdonság! Törv. védve Styria-
UNIVERSAL
kötőgép
az összes pamutvastagságok kötésére, akár finom, akár durva.
„Styria”-kötőgépgyár Grác 102.
Ismertetések ingyen. Legolcsóbb ár. Részletfizetésre is. Képv. kerestetnek

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszer a **Hollandi Gyomorcseppek**
Egy üveg ára 40 fillér.
Kapható **Mihalovits Jenő** gyógyszer-tárában Debreczenben.

BAJÓR IGNÁCZ
BUDAPEST
ÉPÍTKEZÉSI VÁSÁNYAGOK ÉS GÉPEK RAKTÁRA.
TELEFON: 14-37.

Budapest, V., Szemere-u. 20.

valódi
**KAUCSUK-CIPÓSAROK
DOBOZA,
MINŐSÉGE:
ARANY**

**Villamos világítás
Motor-berendezés
Villamos csillárok**

a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelben,
mélyen leszállított árak. Eredeti Wolfram-égők
10-től 50 gyertyáig **1-30 K**

FAZEKASNÁL
PIAC-U. 77. TELEFON 567.

NEIGE DE FLEURS

„VIRÁGHÓ“
az új fajta, tudományosan készült
kéz- és arczkrem
a jelenkor legjobb higiénikus pipereszeré.
Tuba 80 fill. Mindenütt kapható. Doboz K 1-60.

**Újévre
nagy árleszállítás!**

Grünfeld Adolf és Társa

férfi- fiu- és gyermekruha-áruház ában

Debreczen,
Kistemplom mellett.

**Megkezdődött a
nagy újévi vásár**

ugy az alatt felsorolt, mint a kimaradt áruk
mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

Eredeti francia fűzők	K 1-60-161
1 Barchet blouz	K 1-50
1 Delin blouz	K 2-50
1 Gyapjuszövet blouz	K 3-—
1 Csipke blouz	K 3-40
1 Flanel pongyola	K 5-—
1 Gyapju pléd	K 3-50
Gyermekruhák	K 1-50
Selyem férfi nyakkendő.	K-70
1 pár szarvasbőr keztyű	K 1-90

Csipke, selyem, gáz, marquiset.
Bársony és posztó blouz **különlegességek.**
Bársony, szövet és barchet **GYERMEKRUHÁK-**
ban óriási választék. Uri, női **DIVAT FEHÉB-**
NEMŰEK, HARISNYÁK. Leánykabátokban nagy választék.

Reichmann divatáruházában
Debreczen, Piacz-utca 85. Royallal szemben.
A karácsonyi vásár tart dec. 31-ig.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

Újévre nagy árleszállítás!

Mindenkinek érdeke, hogy most üzletemet, ebben a rossz pénzvizonyokban fölkeresse, mert aki
nálam vesz, sokat takarít meg. Igen sok áru érkezett a karácsonyi árusításra minden áruból.
Kérem a kirakatokat megtekinteni!

1 mtr 120 c. széles kosztüm szö-	vet mtr most	— kor. 72 fill.
1 mtr francia grenadin bordűrel is		1 kor. 10 fill.
1 mtr bársony több színben most		1 kor. 20 fill.
1 drb selyemi schál igen szép		2 kor. 10 fill.
1 drb gazé selyem schál igen	divatos	2 kor. 60 fill.
1 mtr selyem batiszt ujdonság		— kor. 34 fill.
1 drb gallérvédő most csak		— kor. 40 fill.
1 drb gallérvédő selyem sok színb.		1 kor. 20 fill.
1 drb női ing finom sifonból csak		1 kor. 36 fill.

1 drb gyermekruha szép kivitel	1 kor. 36 fill.
1 mtr selyem minden szín	— kor. 90 fill.
140 c. széles kosztümkelme minden szín-	és kivitelben meglepő árban.
1 drb vattás paplan 1 személyes	4 kor. 20 fill.
1 mtr barchet, flanel 75 c. széles	— kor. 36 fill.
Diszek, csipkék, szőnyegek, függönyök, köté-	nyek, harisnyák, bolero, hencser takarók,
blouse kelmek, tricok, schál kendők, vásznak,	zefirek mind meglepő jutányos árban.

Ifj. Molnár Lukács

Kossuth- és Batthyány-utca sarok, a színházzal szemben

Linoleum

gyári raktár.

Telefon: 6--44.

Haas Lipót Debreczen, Piac-u. 58. sz., megyeház mellett.

Olcsó újévi árak.

Linoleum szőnyeg-osztály:

1 mtr Linoleum-szőnyeg 67 cm	K 1-70
1 » Linoleum-szőnyeg 90 cm	K 2-15
1 » Parafa-linoleum 67 cm	K 1-95
1 » Parafa-linoleum 90 cm	K 2-60
1 □ mtr Linoleum-szőnyeg	K 2-50
1 □ mtr Parafa-linoleum	K 2-85
1 □ mtr Sima-linoleum	K 3-45
1 □ mtr Inlaid-linoleum	K 4-50
1 drb Linoleum-szőnyeg ^{200/250}	K 17-—
1 » Linoleum-szőnyeg ^{200/300}	K 21-—
1 » Parafa-linoleum	K 14-25
1 » Parafa-linoleum ^{200/250}	K 17-10
1 » Linoleum-mosdóelő ^{300/95}	K 1-90
1 » Linoleum-mosdóelő ^{70/100}	K 2-90
1 » Parafa-mosdóelő ^{70/115}	K 3-—
1 » Parafa-mosóelő ^{90/130}	K 4-50

Szővet szőnyeg-osztály:

1 mtr Juta-szőnyeg 65 cm la	K —80
1 » Juta » 90 » la	K 1-75
1 » Brüsszeli » 70 » la	K 2-70
1 » Brüsszeli » 90 » la	K 3-85
1 » Velvet » 70 » la	K 5-90
1 » Velvet » 90 » la	K 8-50
1 » Ridderminsterszőnyeg 90 » la	K 4-80
1 » Hollandszőnyeg 90 » la	K 5-50
1 » Juta Smyrna-szőnyeg ^{200/300} cm	K 16-25
1 » Perzsa im. » ^{200/300} »	K 27-—
1 » Tapestry » ^{175/250} »	K 22-50
1 » Tapestry » ^{200/300} »	K 33-75
1 » Biskra » ^{175/250} »	K 44-—
1 » Biskra » ^{200/300} »	K 64-—
1 » Velvet Special » ^{200/300} »	K 72-—
1 » Argaman » ^{200/300} »	K 97-—

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49, a főpostával szemben.